

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
 Izdaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceni / Oglaš
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštai čakovati račun št. 11.400

Pot Bolgarije po madžarskih stopinjah

BOLGARSKI DRŽAVNIKI VERUJEJO V REVIZIJO.

Takozvani londonski vzhodni pakt, ki je bil sklenjen med Rusijo in raznimi državami vzhodne in srednje Evrope, je vzbudil največje zanimanje v Bolgariji, kjer je še vedno predmet strastnih polemik. Najzanimivejši med vsemi je gotovo zadnji članek starega in uglednega bolgarskega državnika Mihajla Madžarova v sofijskem »Miru«, ki nam odkriva, zakaj se oficijelno Bolgarija ne priključiti omenjenemu paktu. V svojem članku se bavi Madžaron najprej z vzhodnim paktom ter se zavzema za to, da bi se mu Bolgarija pridružila. V zvezi z novimi kombinacijami, v katere se vnaša tudi Bolgarija, se zadržuje Madžaron posebno pri tajni konferenci, ki je bila sklicana v Sofiji na željo ministrstva zunanjih del, radi razpravljanja o bolgarski zunanji politiki, zlasti z ozirom na vzhodni pakt.

Madžaron pravi s posebnim poudarkom, da so se podatki o tej konferenci mogli izvedeti šele iz tujine. Podrobna poročila o njej je objavil »Berliner Tageblatt«, in značilno je, da jih doslej z uradnega mesta niso demantirali. Po teh informacijah je glavni motiv, da bi Bolgarija ostala tokrat osamljena in zapuščena celo od svojih intimnih prijateljev, v tem, da v Rimu zaključeni pakt štirih predvideva kot glavni cilj revizijo mirovnih pogodb. Bolgarski politiki, ki so se udeležili te konference, so se odločili za izolacijo Bolgarije samo zaradi tega, ker jim je bilo rečeno, da bo glavna naloga pakta štirih revizija teritorialnih klavzul neulyske mirovne pogodbe! Po pisanju »Berliner Tageblatta« pa je Bolgarija zopet zašla v položaj, v katerem je bila leta 1913, in 1915., ko se tudi ni mogla odločiti, ali naj se pridruži enemu ali drugemu velikemu bloku medsebojnih nasprotnikov. Posledica je bil poraz, iz katerega je sledilo nezaupanje na vseh straneh.

Madžaron pravi zaradi tega, da bo oni, ki je informiran o razvoju mednarodne politike, zlasti o paktu štirih velesil z vsemi postranskimi dodatki, skrajno razočaran, ko bo slišal, kako naivno tolmačijo odgovorni bolgarski politiki možnosti teritorialne spremembe mirovnih pogodb. Resnica je namreč popolnoma nasprotna, ker se v prihodnjih 10. letih ne bo moglo v tem oziru v Evropi prav nič spremeniti. Če temu ne bi bilo tako, se Francija paktu štirih velesil nikoli ne bi bila pridružila. Poljskai n države male antante pa so izjavile, naj pridejo oni, ki hočejo

spremembo mej, sami pa ona ozemlja, ki jih reklamirajo zase. To je vsa čista resnica, zato se ne bi smela slepiti javnost z netočnimi poročili, ker se tako ustvarja resna nevarnost za bodočnost države. Če odgovorni bolgarski politiki mislijo, da bo kakršnakoli teritorialna sprememba mogoča že v bližnji bodočnosti, potem so skrajno naivni in neresni.

Bolgarija se je, pravi dalje Madžaron, postavila s tem na isto stališče kakor Gomböseva Madžarska, ki je tudi izjavila, da se ne pridruži vzhodnemu mirovnemu paktu tako dolgo, dokler se ne izpolnijo njene zahteve po teritorialni reviziji, ker bi s takim pristopom ponovno priznala veljavnost obstoječih mirovnih pogodb. Ker se pa vse druge države vežejo s takimi pakti, ostajata tako ob strani samo Sofija in Budimpešta. S tem svojim nastopanjem je Bolgarija onemogočila tudi nameravani obisk Titulesca v Sofiji, na katerem naj bi se razpravljalo o nekakem balkanskem Locarnu. Vse se sedaj polaga na prihod turškega zunanega ministra Rudžija beja, ki bo obiskal Sofijo v jeseni ter predložil nekakšen črnomorski pakt ter neki svoj balkanski Locarnom ter bo morda imel tudi nalogo posredovati med nami in našimi sosedi. Kako pa si turški zunanji minister zamišlja svojo nalogo posredovalca in pooblaščenca, doslej javnosti še ni povedal, kakor tudi ne tega, na čigav račun in po čigavih interesih hoče izvršiti svoje poslanstvo. Bolgarska javnost ve samo to, da se pripisuje Rudžiju beji nenavadno velika vloga pri določanju bodoče usode našega naroda že od tistega dneva, ko se je vozil preko Bolgarije v London in se mu je na postaji Krečim pridružil v ekspresnem vlaku bolgarski kralj Boris ter se peljal z njim do Tatarpazdžika.

Ta izvajanja Madžarova v sofijskem »Miru« so vsekakor zanimiva, ker nam odkrivajo na eni strani to, da hoče bolgarska oficijelna politika popolnoma slepo pokorno po onih potih, ki ji jih ukazuje Rim, kakor Madžarska, na drugi strani pa, da se najdejo tudi pod Rilo planino resni možje, ki uvidevajo, da je tako postopanje najbrezvestnejše igranje z usodo že doslej tako bridko preizkušenega bolgarskega naroda. Naravnost nerazumljivo je, da vse te bridke izkušnje voditeljev Bolgarije niso izpametovale in silijo še nadalje v neizogibno pogubo.

Mussolinijev načrt za preureditev Evrope

MUSSOLINI PRIPRAVLJA BAJE P ODROBEN NAČRT ZA IZVEDBO REVIZIJE. — V NEMČIJI SE PA FORMIRAJO ČETE AVSTRIJSKIH HITLERJEVCEV.

PARIZ, 12. avgusta. V uvodniku »Intrasigant«, ki je vzbudil povsod veliko pozornost, se pravi med drugim, da je postal Mussolini mentor Evrope. On je edini zunanji državnik, ki ima vpliv v Berlinu. V nekaj tednih bo Mussolini izdelal in predložil načrt za politično preureditev Evrope, ki ga je zamislil tako spretno, da ga bosta mogli sprejeti tako Francija, kakor tudi Anglija. To pomeni veliko nevarnost za Francijo, ker ni nobena tajnost, da je Mussolini pristaš revizionizma. Mimo tega se zdi, da interpretira Mussolini in Hitler pakt štirih velesil popolnoma drugače, kakor pa Francija in Anglija.

MONAKOVO, 12. avgusta. Rjava avstrijska levija, ki je sestavljena iz

samihi Avstrijci, zbranih na Bavarskem, da bi v morebitnem primeru izvedli oboroženo akcijo proti Avstriji, šteje že nad 7000 mož.

Nameravan atentat na Starhenberga

DUNAJ, 12. avgusta. Policiji v Lincu se je prijavil avstrijski državljani Wolf in izjavil, da je sodeloval pri pripravah za atentat z dinamitom proti princu Starhenbergu, voditelju »Heimwehra« v Avstriji. Obenem je izdal tudi svoja pomočnika, narodna socialista Brunnerja in Nobla. Oba sta bila takoj aretirana. Atentat je bil pripravljen v Pasavi, kjer je Wolf prejel samokres, dočim bi mu moral Brunner izročiti bombo v Lincu.

Popolna razprtija štirih velesil

TUDI ANGLIJA NI IZROČILA V BERLINU PISMENE NOTE, MARVEČ JE PROTESTIRALA LE USTMENO. — SPRAVLJANJE AFERE NEMCIJA—AVSTRIJA PRED DRUŠTVO NARODOV BI BILO BREZUSPEŠNO.

PARIZ, 12. avgusta. Včerašnji sestanek predsednika vlade Daladierja z angleškim veleposlanikom v Parizu lordom Tyrellom je izzval splošno pozornost. Predsednik francoske vlade je bil dalje časa odsoten iz Pariza in je razpravljal o priliki sestanka z lordom Tyrellom vsa politična vprašanja, ki sedaj zanimajo evropsko javnost. Obenem se je lord Tyrell poslovil od Daladierja, ker bo te dni odpotoval na daljši dopust. Neki list poroča v zvezi s tem sestankom: Korak francoske in angleške vlade pri berlinski vladi je še tudi sedaj predmet razpravljanja med Anglijo in Francijo. Izgleda, kakor da obstojajo v tem vprašanju med Londonom in Parizom nekatera nasprotstva in deljena mnenja. Pred korakom samim se je že govorilo zlasti v francoskem tisku, da je bilo angleško stališče identično s francoskim, kar se tiče nemško-avstrijske-

ga spora in bosta francoski in angleški veleposlanik v Berlinu izročila popolnoma enaki noti. Nasprotno pa se sedaj doznavajo, da angleški odpravnik poslov v Berlinu na podlagi naknadnih instrukcij iz Londona sploh ni izročil nobene note, temveč se je zadovoljil z ustnim protestom v nemškem zunanjem ministrstvu. Domneva se, da je bil glavni predmet razgovora med Daladierjem in lordom Tyrellom ugotavljanje vzrokov takega postopanja angleške vlade. Verjetno je, da je angleška vlada sprejela svojo prvotno namero, pod vtisom nemškega odgovora na korak italijanskega veleposlanika, čigar vsebina je bila znana v Londonu že pretekli ponedeljek. V zvezi s tem piše Pertinax v »Echo de Paris«, da bi bilo vsako spravljjanje zadeve pred Društvo narodov brezuspešno, ker soglasje ne bilo mogoče.

Državlјanska vojna na Kubi

KRVAVI NOČNI BOJI V HAVANI. POLOŽAJ PREDSEDNIKA MACHADA NEVZDRŽEN, PRED INTERVENCIJO USA.

HAVANA, 12. avgusta. V Havani je prišlo včeraj do novih spopadov med vladnimi četami in revolucionarji. Dočim so se vladne čete utaborile v velikem vojaškem taborišču Columbij, so vstaši zaleteli v mesto Sabano, iz katere so nato obstreljevali pristanišče in vojašnice vladnih čet. V Havani so se razvile ponoči vroče bitke, ki so zavzele tak obseg, da je moral predsednik Machado pobegniti iz mesta in se skril v taborišču svojih čet. Okrog predsedniške palače je bil zgrajen gost zid žičnih ovir in španskih jezdecov. Vstaši so na cestah prevrnili mnoge tramvajske vozove in jih uporabili za barikade. Novi tramvajski voz, v katerega vstaši obstreljevali lin iztirili. Pri tem so vstaši obstreljali in ztrli. Pri tem so bili ubiti štirje policijski funkcionarji. 24 oseb pa je bilo nevarnejše in lažje ranjenih. V

južnih urah so dobile vladne čete zopet oblast nad položajem v svoje roke in se je predsednik Machado vrnil v svojo palačo. Sedem revolucionarnih častnikov, ki so jih ujele vladne čete, je bilo obsojenih po prekem sodu na smrt in takoj ustreljenih. Vojaska stranka je poslala predsedniku Machado ultimatum, v katerem zahteva od njega, da zapusti v 48 urah državo. Zdi se, da je prišel Machado kljub navideznim zmagam svojih čet do prepričanja, da svojega položaja ne bo mogel nič več vzdržati.

WASHINGTON, 12. avgusta. Ker so se razmere na Kubi v zadnjih 24 urah izredno poostrile, se sme vsak trenutek pričakovati oborožena intervencija Združenih držav Severne Amerike. Predsednik Roosevelt se je z ozirom na to že sinoči vrnil v Washington.

Nova japonska ofenziva

RIM, 12. avgusta. Japonske čete v Mongoliji napredujejo. Po vesteh iz Pekinga so Japonci bombardirali mesto Kujakvan, ki leži ob kitajski meji. Japonske čete so na poti proti mestu Dolonorju v istoimenski provinci zahodno od Jehola. V tem mestu je le malo kitajskih vojakov. V njem so se zbrali ostanki razbite armade maršala Fenga. Pričakuje se, da bodo Japonci prav lahko zavzeli to mesto, ker jim Kitajci ne bodo mogli nuditi nobenega odpora. Japonci opravičujejo svojo akcijo s trditvijo, da so kitajske čete v Dolonorju komunistično razpoložene in ogražajo prebivalstvo, ki ga Japonci morajo varovati.

EKSPLOZIJA COSYNŠOVE GONDOLE BRUSELJ, 12. avgusta. Včeraj popoldne so bile dovršene zadnje priprave za spomladni projektirani polet v stratofero, ki ga namerava napraviti asistent profesorja Piccarda inž. Cosyns. Ta mladi učenjak je odkril na gondoli nekatere napake, kar ga je napotilo, da je dal gondolo oziroma njeno odpornost proti zračnemu pritisku preizkusiti pod povečanim zračnim pritiskom. Gondola se je pa pri tej preizkušnji razletela in razbila

na drobne koščke. Neki delavec je bil ubit, dva druga pa nevarno ranjena. Cosyns sam se je pravočasno skril za neki zid in je tako ostal nepoškodovan.

HERRIOT V SOFIJI

SOFIJA, 12. avgusta. Jutri se bo pričel tukaj mednarodni kongres radikalnih demokratskih strank. Takoj po otvoritvi kongresa bo imel bivši francoski ministrski predsednik Herriot govor, v katerem bo poročal o mednarodnem političnem položaju s posebnim ozirom na demokracijo.

BALBO BO DANES DOMA.

RIM, 12. avgusta. Iz Lizbone se poroča, da bo Balbova preoceanska ekspedicija startala k zadnji etapi po leta še danes. Eskadrila bo letela v ne pretrganem poletu preko San Vincenca, Gibraltarja in Balearskih otokov naravnost v Ortebello. Ta zadnja etapa je dolga 2400 km.

POGUBNA VROČINA V BUDIMPEŠTI.

BUDIMPEŠTA, 12. avgusta. Včera je bila tukaj peklena solnčna pripeka, zaradi katere je samo dopoldne na cestah zblaznelo 8 oseb. Konzum ohlajevalnih in ledenih pijač je dosegel nezaslišan rekord.

Dnevne vesti

Mariborski teden

PRIREDITVE IN RAZSTAVE.

OLAJŠAVE ZA UDELEŽENCE MARIBORSKEGA TEDNA. Da ugoditi številnim prošnjam z dežele, kjer se pripravljajo večje skupine za obisk razstav in prireditve Mariborskega tedna, je uprava MT sklenila dovoliti pri legitimacijah za polovično vožnjo 25 odstotni popust pri skupinah najmanj 10 oseb in 50 odstotni popust nad 20 oseb. Legitimacije s popustom za skupine se dolo izključno v pisarni MT, Gosposka ulica 36, palača Banovinske hranilnice, ki posluje do 15. t. m. od pol 8. do 21. ure. Uprava MT je znižala tudi vstopnine na razstave za skupine, ki ne kupijo legitimacij, in sicer od 5 Din na 3 Din. Vendar mora vodja take skupine obisk najprej prijaviti v pisarni Mariborskega tedna.

KAJ BO DREVI? Na veselilnem prostoru bo ob 20. uri večer narodnih pesmi. Ob 20.30 pa bodo nastopili mali harmonikarji na Rotovškem trgu pod vodstvom učitelja g. Vilka Šušteršiča.

OBISKOVALCI »VELIKE BENGALIČNE NOČI« NA MARIBORSKEM OTOKU v torek, 15. t. m. se vladno opozarjajo, da veljajo dnevne vstopnine za ponoven obisk zvečer, toda je takrat, ako jih lastnik v ta namen pusti potrditi ob zapustitvi otoka. Vstopnina je le 5 Din za osebo. Avtomobili in motorna kola vozijo na otok le do 19.30. Zaprta je otoka je možna šele po 21.30. uri. Avtoizvoščkom je dovoljena vožnja le do postajališča mestnega avtobusnega podjetja. Vstopnina na otok za avtomobile 20 Din, za motorna kola 10 Din, za dovoz na Mariborski otok je določena Koroska cesta, za odvoz pa Kamniška cesta. Po 21.30 uri je avtomobilom in motornim kolesom dovoljeno parkiranje na glavni cesti, kjer bodo postavljeni posebni čuvarki. Pristojbina za čuvanje je določena za avtomobile na 10 Din, za motorna kola po 5 Din. V okviru »Velike bengalične noči« bodo nastopili tudi najboljši slovenski akrobati na žici in predvajali najvratolomnejše in senzacionalne višinske točke.

SPORED MARIBORSKEGA TEDNA NA MARIBORSKEM OTOKU: nedelja od 16. ure dalje: mednarodne skakalne produkcije in neoficielno srečanje Avstrije in Jugoslavije. Na startu sami priznani mednarodni mojstri. Od 15. do 19. ure velik koncert vojaške godbe. Vstopnina 5 Din za ves dan. Ponedeljek od 15. do 18. ure velik koncert vojaške godbe. Vstopnina 3 Din za ves dan. Torek od 16. do 23. ure koncert »Drave«, ob 21. uri velika bengalična predstava ter nastop najboljših jugoslovanskih akrobatov na žici nad velikim bazenom v svitu žarometov. Mimo tega še velika veselica, ples itd.

KAJ BO NA VESELIČNEM PROSTORU: drevi od 20.30 do 23. ure koncert vojaške godbe in pevskega društva »Jadrana«. V nedeljo dopoldne od 11. do 12.30. ure koncert godbe »Lira«, zvečer od 20.30 do 23. ure koncert godbenega društva železniških delavcev in uslužbencev. V ponedeljek od 20.30 do 23. ure koncert godbe »Drava«. V torek od 20.30 do 23. ure koncert godbe »Lira«.

LAHKO-ATLETSKO PRVENSTVO V MARIBORU. Pričetek v soboto 12. avgusta ob 15. uri, v nedeljo, 13. t. m. ob 7.30. uri na igrišču SK Rapida. Vstopnina samo 2 in 4 Din. Na startu 70 najboljših lahkootletov vseh mariborskih klubov.

OGLEJTE SI: veleznimive razstave, ki so odprte vsak dan od pol 8. do 19. ure. Ne pozabite si ogledati tudi emigrantske razstave, ki je nameščena v Streharjevem stolpu v Grajski ulici.

Kongres mestnih uslužbencev. Danes in jutri je v Zagrebu kongres mestnih uslužbencev. Mariborske magistratne uslužbenke zastopa na kongresu tudi g. Anton Brandner.

† Davorin Meško. Pri Kapeli blizu Slatine Radencev je 10. t. m. preminul častni kanonik, gospod Davorin Meško. Rojen 1. 1845. v Puščinah pri Ormožu, je po dovršenih bogoslovskih študijah kaplanoval po raznih krajih lavantinske škofije, med drugim tudi pri Sv. Barbari v Haložah, kjer je takrat bil za župnika zaslužni narodnjak in državni poslanec g. Božidar Ratč. L. 1887. je prišel za župnika h Kapeli, kjer je priljubljeni kraj s širnim razgledom po Slovenskih goricah. Murskem polju in sedaj našim Prekmurju tako vzljubil, da je kljub opetovanemu pozivu cerkvene oblasti na višja mesta ostal tam do svoje smrti. Pri svojih sodelavcih, posvetni inteligenci, in pri kmetem ljudstvu je užival izredno spoštovanje kot kremenit značaj, iskren narodnjak in filozof. Od blizu in daleč so se vrstili obiski pri vrlim možu čigar modra beseda in izredna slovenska gostoljubnost je bila splošno znana. Sedaj je za večno zaprl svoje oči, njegova usta so umolknila za vselej. Vzornemu duhovniku budi ohranjen trajen časten spomin!

Blagoslovitev stare umetnine. Zelo slovesno bodo jutri ob 9. uri dopoldne blagoslovili kio sv. Florijana, ki je stal pred mnogimi leti na Grajskem trgu. Blagoslovitev se bodo udeležili mariborski gasilci, dimnikarji in kovači, katerih patron je sv. Florijan ter ljubitelji starih umetnin. Blagoslovitev bo v Tattenbachovi ulici pred Gustinčičevo trdko.

Polnilna peresa z zlatim in navadnim peresom: Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11.

Sobota 12. ob 20. uri Koncert v kavarni »Park«
Igra salonski orkester prof. Komellija. Plesna reunija!
Nedelja 13. Popoldanski in večerni koncert! Nedelja 13.

V sporazumu z upravo Mariborskega tedna je določil komite za postavitve spomenika kralju Petru v Mariboru dva nabiralna dneva, in sicer v nedeljo 13. in v torek 15. t. m. Na vseh prireditvah Mariborskega tedna in po ulicah našega mesta bodo ta dva dni prodajali v ta namen vrli skavti znake pa en, dva in pet dinarjev. Prosimo, da vsak, če tudi z najmanjšim prispevkom, to akcijo podpre, da bo v doglednem času dobil tudi naš Maribor spomenik svojega Velikega Osvoboditelja.

Mariborska Glasbena Matica priredi ju tri ob 15. uri v dvorani društvenega doma pri Sv. Lovrencu na Pohorju koncert narodnih pesmi. Opozarjamo prijatelje naše pesmi na ta nastop Matičarjev pri Sv. Lovrencu, kjer bo jutri tudi žegnanje.

Strelske tekme lovskega društva. V okviru Mariborskega tedna je organizirala mariborska podružnica Slovenskega lovskega društva velike nagradne strelske tekme na radvanjskem strelišču. Udeležba je nad vse pričakovanje velika. Naši lovci že pridno pokajo na strelišču in je tam zbranih že precej najboljših, tako, da bo boj za zmago zelo hud in težaven.

Počitniške tečaj pedagoške centrale bo odprt v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 11. uri na drž. učiteljsku. Priglasenih je doslej 60 učiteljev in učiteljic iz raznih krajev dravske banovine. Eventuelni interesi iz Maribora in okolice dolo vsa pojasnila glede tečaja v nedeljo ob 8. do 12. in od 15. do 19. ure ter v ponedeljek od 8. do 10. ure v društveni knjižnici. — Pedagoška centrala.

Opozorjamo starše, katerih otroci obiskujejo srednje šole, da si pravočasno nabavijo davčna potrdila radi odmere šolnine. Brez teh potrdil je vpis nemogoč.

Obrestne lestvice (štafelne) za denarne zavode, trgovska in industrijska podjetja, šole itd., ima v zalogi in jih prodaja tudi v manjših količinah Podravska tiskarna d. z o. z., Maribor, Gregorčičeva ulica 6, telefon 20-38.

Zahvala banskega svetnika Zadravca mariborskemu Slovenskemu obrtniškomu društvu. Mariborsko Slovensko obrtniško društvo je poslalo veleznimivu g. Zadravcu ob priliki njegove 60-letnice, ki jo je obhajal te dni, iskrene čestitke. Včeraj pa je prejelo naslednjo njegovo zahvalo: Čeprav ni priznanje smoter mojemu delovanju, me je vaša pozornost izredno razveselila ter vam izrekam prišerno zahvalo.

Važno za davčne zavezance. V smislu zakona o neposrednih davkih, opozarja tukajšnja davčna uprava vse davčne zavezance, da zapade v plačilo prva polovica zemljarne in tretji četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine in družbenega davka 14. t. m. Davčni zavezanci se v lastnem interesu nujno pozivajo, naj ne zaostajajo s plačilom davkov, ker jih bo sicer davčna uprava iztirjala prisilnim potom. Zamudniki bodo morali plačati poleg obresti tudi stroške opomina in morebitne prisilne izterjave.

Poziv strelcem. Uprava mariborskega strelskega okrožja sporoča, da bo zbirališče strelcev na Trgu svobode jutri v nedeljo zjutraj ob 7. uri. S Trga svobode krčenje strelci v sprevedu z godbo na čelu na strelišče. Strelske družine Maribor, Pobrežje, Tezno ter iz bližnje okolice se pozivajo, da se ob napovedani uri zberejo polnoštevilno na Trgu svobode. Vabljeni pa so tudi vsi rezervni in aktivni člani, vojaštvo in lovstvo, da se udeležijo spreveda.

Slovenski obrtnikom. Slovensko obrtno društvo v Mariboru vabi vse svoje članstvo, da se zanesljivo in polnoštevilno udeležijo velikega zbiranja obrtnikov, ki bo v nedeljo 13. t. m. ob 10.

uri dopoldne v unionski dvorani. Slovensko obrtno društvo prosi obenem svoje članstvo, naj se udeležijo tudi v čim večjem številu sprejema tovarišev, ki prispejo v nedeljo iz Ljubljane, Novega mesta in Celja ob 9.15 v Maribor na glavni kolodvor.

Na razstavišču Mariborskega tedna se opazja precejšnje zanimanje za mineralno vodo, ki jo je razstavila uprava zdravilišča Rogaška Slatina. Zanimanje je tudi opravičeno, kajti zdravilna moč vrelecev »Tempel«, »Styria« in »Donat« je znana daleč preko mej naše države. Vsi oni, ki jim je ta mineralna voda vrnila ljubo zdravje, so njeni najboljši propagatorji. Mnogo je boleznih, ki jih zdravilna moč slatinskih vrelecev ublaži ali celo popolnoma odpravi. Da naštejemo samo nekatere: želodčni in črevesni katar, preobilica ali pomanjkanje želodčne kisline, zaprtje, obolenost jeter, žolčni kamni in kronično vnetje žolčnega mehurja, vnetje ledvic, kamni ledvic in mehurja, giht, hemoriodi, sladkorni boleznij itd. Vreleci dajejo tudi izvrstno namizno vodo, ki je povsod na najboljšem glasu.

»Velika kavarna« v soboto in v nedeljo plesna konkurenca, kabaret, cvetlična darila.

Kino Union. Danes premiera veseloigre »Gospa si ne želi otrok« z Liano Haidovo, Georgom Aleksandrom in Ottom Walburgom. Od danes dalje zelo zabaven film o moderni ženi, ki se navdušuje le za sport in si ne želi otrok.

Grajski kino. Od danes dalje sijajna veseloigra »Carjev valček«. Eden najlepših filmov te sezone. Glavne vloge šarmantna Martha Eggerth, elegantni Willy Eichberger in pa nad vse komični Paul Hörbiger, Szöke Szakall in Hansie Niese. To je film uspešnega humorja, krasnih naravnih posnetkov iz Ischla, izborne igre in sijajnega petja. Pripravlja se najboljši dunajski vefilm: »Dvoje srečnih sre«.

Pri utrujenosti, razdraženosti, tesnosti, nespanju, srčnih nadlogah, tesnobi v prsih, poživi naravna »Franz Josefova« grenčica trajno obtok krvi v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandeljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Sonny Boy Jazz
soboto nedeljo ponedeljek
v kavarni JADRAN

Važno za udeležence sokolske prireditve pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. K Sv. Lenartu bo vozil jutri avtobus, ki bo odhajal iz Maribora, glavnega kolodvoza ob 13.30; in se bo vračal iz Lenarta ob 21.30. Vožnja sem in tja stane samo 15 Din. To priliko pa lahko izkoristijo oni, ki nameravajo obiskati Mariborski teden, ker bo avtobus vozil iz Lenarta ob 12.30 in se bo vračal iz Maribora ob 22. uri. Tudi za obiskovalce Mariborskega tedna je znižana vožnja in bo stala sem in tja samo 20 Din.

Nikjer dostej še nisem bral, da kdo bi umetnino dal, — za dva dinarja umetno sliko. — Odkod novico imaš veliko? — Kar »Vedro pošto« kupi, brate, nagrade ta deli bogate. — Daš revnim malo na oljar, dobiš lahko — prav čeden dar!

Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Sirakova lekarna »Pri Angelu« na Aleksandrovi cesti.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerne. Vodja primarij dr. Černič.

Dr. Fr. Marinič ne ordinira do konca avgusta.

V nedeljo 13. in v torek 15. na praznik vrtni koncert v gostilni Weber na Pobrežju. Igra »Drava« in železničarska godba. Ples, dobra kapljica.

Ujel se je. Policija je aretirala 44-letnega brezposelnega kovaškega pomočnika Josipa Flisa iz Slov. Bistrice, ki je ponujal po mariborskih starinarhah v nakup 12 metrov dolgi gonilni jermen, vred 4000 Din, ki ga je bil ukradel v mesecu maju nekje v Slov. Bistrici. Flis je tatvino priznal in bo izročen sodišču.

Ponarejeni kovanci. V zadnjem času so se v Mariboru pojavili skrbno ponarejeni kovanci po 20., 10, 2 in 1 Din. Občinstvo se opozarja, naj bo bolj previdno pri menjavi večjega denarja in si zapomni kje je menjalo denar.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 21.6 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 20.1, v senci je znašala včeraj maksimalna 29.1 stopinj C; barometer je kazal pri 23 stopinjah 742.4, reduciran na ničlo pa 739.6; relativna vlaga 62; vreme je jasno in vroče.

Ptuj

Pri kopanju v Dravi se je utopil včeraj popoldne 18-letni fiskarski vajenec Ivan Rolke. Ker je bil dober plavalec, ga je najbrže prijel krč. To je v treh dneh že druga žrtev Drave pri Ptuj.

Pri Pobrežju se je zaletel motociklist Herbert Schönlaub v posestnika Ivana Kranjca iz Vreje in ga podrl na tla. Kranjc je zadobil notranje poškodbe ter si je zlomil tudi levo roko in desno nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico in je njegovo stanje zelo resno. Tudi Schönlaub se je poškodoval, a manj nevarno. Močno je pokvarjena motorna kolo.

Pri padcu po stopnicah si je zlomil nogo 17-letni ključavničarski vajenec Tomož Škrinjar iz Ptuja. Zdravi se v bolnišnici.

Spediterju Braunhardu so preteklo noč odnesli tatovi za 1000 Din obleke.

Požar je uničil posestniku Antonu Medvedu v Gornjih Jablanah pri Cvetkovičih shrambo za poljske pridelke. Škoda znaša 25.000 Din, a je krita z zavarovalnico.

SENZACIJA MARIBORSKEGA TEDNA
JA KONCERT malih harmonikarjev na Rotovškem trgu, drevi ob 20.30

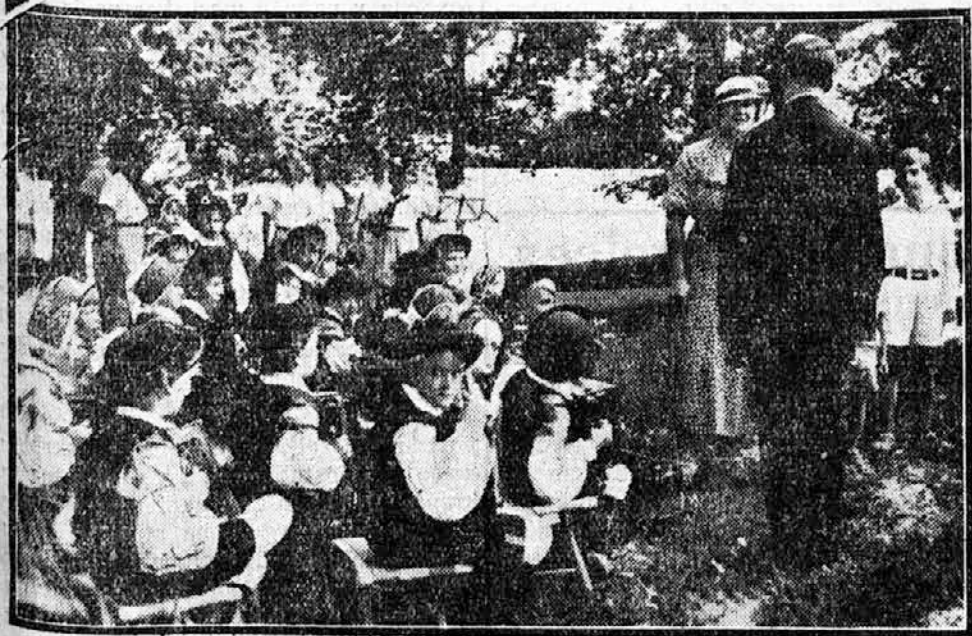
Drevi nastopijo mali harmonikarji

Naši mali znagoslavni harmonikarji, ki so dosegli na kraljevem dvoru na Bledu sijajen uspeh, bodo drevi ob pol 21. nastopili pod vodstvom učitelja g. Vilka Šušteršiča na Rotovškem trgu. Nič kaj preveč ni bilo slišati o njih pred tri-umfalnim nastopom, zato sem obiskal g. Šušteršiča, s katerim sva že stara znanca in ga poprosil, naj mi pove kaj o naših malih harmonikarjih.

Zvedel sem mnogo zanimivega. G. Šušteršič je bil že od nekdaj navdušen za mladinske nastope. Po prevratu je še

jih je bilo že šest, na letošnji otroški maštorjev nečak Boris in Lenardov Rado. Na pamet ni šlo. Treba je bilo iznajti poseben sistem za tako majhne junake. Nekaj noči ni bilo spanja, in metoda je bila tu. Po Šušteršičevem mnenju za tako majhne otroke ni boljše metode.

Ga. Zora Ravnikova je med tem vztrajno izbirala otroke med znanci za zbor harmonikarjev. Stremela je za tem, da bi se tudi drugi otroci naučili tega lepega narodnega instrumenta. Imela je srečno roko in lepe uspehe. Po novem letu letos

Naša kraljica v razgovoru z učiteljem zbora malih harmonikarjev g. Vilkom Šušteršičem.

pred plebiscitom na koroškem, kamor je bil premeščen iz Trsta, popeljal boroveljske stroke (500) v Ljubljano, kjer je priredil z njimi koncert koroških pesmi, ki je še danes ljubljancem v živem spominu. Po plebiscitu je bil premeščen v Maribor, kjer se je s podvojeno ljubeznijo lotil glasbene umetnosti. Vzgojil si je mladinski pevski zbor in mladinski godalni orkester, s katerim je uspešno nastopil leta 1928. na kongresu meščansko-solskih učiteljev. Osnovni je tudi pred leti sokolski orkester in godbo na pihala.

Ko je lani pred Božičem dobil Ravnikov Čedo harmoniko, je naročila ga. Zora Ravnikova Šušteršiču, naj mu preskrbi učitelja. On pa je poslal drugega, ker se sam s harmoniko ni ukvarjal. Na prigovarjanje g. Ravnikove, ki je videla v Šušteršiču bodočega učitelja malih harmonikarjev, kakršne si je zamišljala, se je vdal in sprejel harmoniko, ki mu jo je izročila rekoč: »Tu imate harmoniko, pa se naučite«. Šušteršič je bil v zadregi, toda mislil si je, če poznam teorijo drugih instrumentov, ni vrag, da ne bi zmoget tudi prešmentane harmonike, za katero je ga. Zora tako navdušena. Tri dni nato je Šušteršič že pričel poučevati.

Njegova prva dva učenca sta bila Pin-

keradi jih je s šestimi pesmicami nastopilo že deset, na proslavi obletnice kraljčine poroke 8. junija pa jih je prvih deset nastopilo s polnim uspehom. Ob tej priliki jih je slišal senator g. dr. Ploj, kar je dalo povod, da so nastopili na Bledu. Na otroški olimpijadi jih je nastopilo že 17 in od takrat rastejo ko gobe. Vžigajoče naše narodne pesmi jim gredo naglo v glavo. Drevi jih bo nastopilo 18. Dvanajst dečkov in 6 deklic.

Veseli smo jih. Najbolj pa sta zadovoljna z njimi njihov učitelj g. Šušteršič in ga. Zora Ravnikova. Njihov večerni program obsega sledeče pesmi: »Čuk se je ozel«, »Jager pa jaga«, »Na planincih«, »Bi sv. Lenart«, »Pridi Gorenjca«, »Lepa si pomlad zelena«, »Pa bod' moja«, »Kadar boš na rajžo šel«, »Sokolska«, »Regiment po cesti gre«, »Dekle, daj mi pušlico«, »Kje so moje rožice«, »Je pa davi slanica pala«, »Lisica je zvit zver«, »Tičke po luftu letajo«, »Soča voda je šumela«, »En hribček bom kupil«, »Je lepa pa mlada«, »Jaz bi bilski cvet«, »Crven lesič«, »Rado ide Srb in vojnike«, šopek jugoslovanskih narodnih pesmi, »Moja zlata Beba«, valček »Slovenec Srb, Hrvat in državno himno.

Izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu

Meja! Meja je najzlahtnejši predel narodnega organizma. Sem segajo živčni končiči centralnega živčnega sistema. Za najsubtilnejše dogodke, ki jih središče, za znavajajo jih, komaj upošteva, je meja listi precizni seizmograf, ki bi budnemu očesu consulov v središču moral pokazati cele potrebe, sedanje in bodoče, grozeče. Je to predel, ki je naravnost posvečen: tu morajo prenehati ne le osebni, regionalni, da, celo tudi svetovno-nazorni oziri. Tu smo vsi eno: Slovenci, Jugoslovani, Slovani. Če si v notranjosti domovine državljani, če si zunaj mej diplomatski predsednik naroda, si na meji zastavonoša — strelec. Nikjer drugje kot ravno na meji ne občutiš tako veličastno svojega pripadništva gotovega narodu. To čuvstvo je etično, kulturno, umetniško. Tu pač vsakdo, ki je normalen, občuti plehkost internacionalizma. Zakaj: tu zemlja, tam zemlja; tu lepa, tam lepa, norda celo lepša, bogatejša, srečnejša — in vendar! La patrie quand même! Right or wrong that's my country! To čuvstvo ni privzgojeno, izumetničeno ali od kapitalizma iznajdeno.

To čuvstvo je vse več, ono je enostavno, ker je naravno in zatorej tembolj udarno. Res, da je to kompleks čustev, a njegovo razmerje do razuma je pravilno prav radi tega, ker je naravno. In to je bistveno. Tam, kjer to razmerje ni pravilno, kjer je kakorkoli na škodo enega ali drugega teh gibal, tam je mogoče govoriti o golem materializmu, oziroma o šovinizmu. Nacionalizem pa predpostavlja, da je to razmerje naravno. Ljubim to zemljo zato, ker imam posestno pravico do nje, ker je vse, kar imam od nje plod dela mojega in mojih dedov; ker je interes etične in gospodarske skupnosti vsem indetičen. Kdor tako čuti je nacionalist, pa naj se tega naziva še tako otresa. In v tem znamenju, v znamenju zdravega nacionalizma se je vršil nedeljski izlet na mejo.

V prekrasnem nedeljskem jutru se je vila mogočna vrsta proli meji navzgor. Cilj vsem je bil Sv. Duh. Tipična slovenska slika; okoli cerkve hišice, kakor piščeta okoli rednice in vse v narodnih barvah. Veliko domačega ljudstva se je že zbiralo k maši. Radovedno in radost-

no so nas gledali. Pod cerkvijo slavolok, pod slavolokom domači govorniki. Slovenska je bila njih beseda in zato prisrčna: dobrodošli bratje, dva meseca ste hodili, končno smo vas pričakali. Vsakdo je občutil, da je tu že fluidum med nami in nami: po besedi se je iz vrljih grl Jadranašev razlegala pesem... Najprej junaška, bodrilna, nato posvetna in končno je združila vse brate nabožna pesem v prelestni cerkvi.

Na nasprotni strani pod cerkvijo je vabilo novo strelišče. Njega otvoritvi je bil namenjen nedeljski izlet. Vzdržal je bil so že ustanovljene duhovne trdnjave naše zavesti in odpornosti. Sv. Duh je ena najvažnejših med njimi. In zopet se je vse zbralo na strelišču: pomembno je odmeval prvi strel, oddan v čast bratov tam preko.

Razveseljiva je vzajemna prisrčnost, ki z njo občujejo naši domačini z vrlimi graničarji. Opazovali smo to neopaženo in smo se o tem večkrat uverili. Očane razlaga črnolasemu naredniku svoje misli, čemur ta živahno pritrujejo. Starina malo onako i ovako, graničar pa »seveda« in »zares«. — Ko smo dospeli na vrh ter vprašali graničarja po tem in onem, nam je odgovoril v gladki slovenščini. Na naše začudenje pa je bil iz Knjaževca. Našemu ljudstvu pa so graničarji tudi v gmojno oporo. Če bomo še mi vsaj pol toliko prispevali našim ljudem ob meji s tem, da jim pripomoremo do tujkega prometa, bomo storili veliko.

Tik meje stoji lepa Šulferajnska šola,

Zakaj ne braniš mamica jesti mali Nevenki toliko sladkarij? Ali ne more to škodovati zdravju male? Nikakor ne! Saj ona je odlična

bonbone in ti so neškodljivi zobem in želodcu.

Kdor je Kdor je Ki-Ki počuti se bolje, ta je dobre volje.

Ki-Ki čudo osvežuje, se prilježe, prija

PROIZVOD: UNION, ZAGREB

predstraža onih tam preko in nas ščegeta v nos.

Popoldne je veselično vrvenje na vrhuncu, a vse v največji dostojnosti: meja posvečuje tudi zabavo. Tu in tam se vrše govorance, tu akademiki, tam starejši in starešine. Vsem lebde naloge najbližje bodočnosti pred očmi. Zunan pod lipo pa prepeva, ne, žgoli naš »Jadransko« prekrasne slovenske pesmi; vrhunec vsega je neskončno veličastna ruska pesem: solist v vejah na lipi, spodaj mu odgovarja zbor, vsem se proroško svetijo oči, čuvstva prekipevajo. Grčave roke naših gorskih očancev se sprostijo in okorno zaploskajo... 50 metrov od meje smo.

O. Š.

Kulturne vesti

Narodno gledališče

Ponedeljek, 14. avgusta ob pol 21. (9.) uri na Rotovškem trgu: »Celjski grofje«. **Zadnjikrat. Znižane cene.**

Zadnja uprizoritev »Celjskih grofov« na Rotovškem trgu. Kreftova drama, ki jo uprizarja mariborsko »Narodno gledališče« ob priliki »Mariborskega tedna« na Rotovškem trgu in ki je v vseh ozirih odlično uspela, se ponovi **zadnjikrat na prostem v ponedeljek 14. t. m. ob pol 21. (9.)** uri. Ker bo pri tej predstavi (dan pred praznikom) verjetno velik naval, priporočamo čimprejšnjo nabavo vstopnic pri gledališki dnevni blagajni. Zunanji gostje lahko naroče vstopnice tudi po dopisnici. Pri tej zadnji uprizoritvi veljajo **znižane cene.**

Koncert Marija Šimenca. V četrtek zvečer je priredil naš slavn timerist Marij Šimenc v okviru Mariborskega tedna na Rotovškem trgu koncert pesmi in opernih arij, ki je privabil veliko število navdušenih poslušalcev, dasi ogromni prostor ni bil zaseden tako kakor pri premieri Kreftovih »Celjskih grofov«. S svojim krasnim, obsežnim in močnim tenorjem je pevec dosegel pri poslušalcih veliko navdušenje in priznanje, ki se je stopnjevalo proti koncu v triumf. Dodati je moral še tri pesmi, eno Gotovčevno in dve Parmovi. Spored je bil sestavljen tako, da se je moč in lepota pesmi in arij stopnjevala od začetka proti koncu. Pa prav z začetnimi, kakor so bile Viharjeve »Kam?«, Vilharjeva »Ukazi«, Gerbičeva »Pojdem na prejo« itd. je dokazal, kako more tudi iz še ponaredelih melodij ustvariti prvovrstne pevske umetnine. Mogočne so pa bile njegove arije, kakor iz Verdijeve opere »Moč usode«, Bizetove »Carmen«, Puccinijevega »Dekleta divjega zapada« ter zlasti Wagnerjeve pripovedke o Gralu iz »Lohengrina«, kjer je zaživel njegov junaški tenor do najvišje stopnje. Oficielni spored je zaključil Verdijev stredo iz opere »Trubadur«. Naj bi ostali Šimenčevi koncerti vedno stalne prireditve Mariborskih tednov!

Mladi utripi. Napisali in izdali: Ernest Bader, Drago Bajt, Jože Kerenčič, Danilo Viher in kot grafik Klavdij Zornik. Maribor, 1933, osmerka, 62 strani. Tisk Mariborske tiskarne. — Takega literarnega almanaha maturantov že dolgo nismo več bili vajeni. Povojna leta so bila v tem oziru precej suha in naši srednješolski mladini smo očitali malobrižnost za umetnost in kulturo. Letošnji maturanti učiteljskega so pa pokazali, da se najdejo tudi še v se-

danji zmedeni in suhoparni dobi idealisti in junaki, zato zaslužijo pohvalo, ne glede na faktično notranjo vrednost v almanahu zbranih leposlovnih del. Mladi pisatelji so pa sicer že nekoliko znani, saj so nastopili pozimi deloma na recitacijskem večeru »Napredka«, nekateri so pa prestali prvi krst tudi že v naših listih, zlasti dnevniki, tako n. pr. v listkih »Večernika«. Kot pesnik je zastopan v »Mladih utripih« samo Danilo Viher. Zanimljivo je, da ni uravnovešen in samonikel, utegne pa se osamosvojiti in poglobiti, ko se bo priboril do avtokritike. Močan pa je kot epigramatik, dasi mladeniško ujedljiv. Pa kdo bi mu to zameril? Mladina je bila, je in bo vedno taka. Tudi mi smo včasih delali epigrame na — svoje profesorje. Spomniti se moramo na Prešernovega: »Kogar bi puščice te zadele...« Viher je pa prispeval tudi nekaj jedke proze. Ostali: Bader, Bajt in Kerenčič so pa vsi prozaisti. Njihove črtice in povestice so kaj različne branže, ne samo po avtorjih, marveč tudi po splošni ceni. Najbolj revolucionarno razgiban je Bader (mislim tu na stil in način izbire snovi), manj revolucionaren je Bajt, najbolj umerjen pa Kerenčič, ki je blizu mlademu Prekmurcu Kranjcu. Kako se bodo v bodoče razvijali? Kdo bi to mogel vedeti? Morda bodo nadaljevali, morda tudi utihnili. Najbolj verujem v Kerenčiča, ki je vztrajen in bo najbrž postal romancier. Vsem pa manjka še vročina življenja, ki naj bi jih pregrela do dozorevanja. V delih je mnogo še nedozorelega, a tudi nekaj zrelega zrnja. Skratka: letošnja matura na učiteljskem nam je poslala v življenje vrsto talentiranih, samozavestnih in ambicioznih fantov. K njim moramo pristiati tudi Klavdij Zornika, ki je preskrbel ilustracije, naslovno stran in lesoreze, ki razodevajo talentiranega grafika z idejno usmerjenostjo. Naj bi naša javnost plačala korajžo mladeničev z nakupom »Mladih utripov«!

Štefan Zweig: Marija Antoinetta. Slika povprečnega značaja. S šestimi slikami. Prevedel Fran Albrecht, opremljen arh. D. Serajnik, izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Ljubljana, 1933, strani 568 osmerke. — Te dni je izdala Tiskovna zadruga v krasni opremi Zweigov življenjepisni roman nesrečne francoske kraljice Marije Antoinette, hčerke cesarice Marije Terezije in cesarja Jožefa. Delo ki ga more prečitati vsakdo, kdor hoče spoznati dobo njenega življenja, je naš pesnik in pisatelj Fr. Albrecht odlično poslovenil.

Moško perilo lastnega izdelka
v najboljši izdelavi in kakovosti

Tekstilana Büdefeldt

Razstave Mariborskega tedna

VELIKA RAZSTAVA NAŠIH KUNCEV.

Za nobeno izmed razstav letošnjega Mariborskega tedna ni toliko zanimanja, kakor za razstavo kuncev, ki jo je priredilo in organiziralo »Prvo jugoslovansko društvo za rejo domačih zajcev«. — Razstava nam nazorno kaže, kako važen sestaven del našega narodnega gospodarstva tvori reja kuncev, ker imamo od nje dvojno korist, materialno in moralno. Materialne koristi imamo od okusnega mesa, kože, dlake in volne, moralna korist pa se zrcali v ljubezni do živali in prirode.

Pred kuncem, ki so razstavljeni na dvo-rišču Razlagove šole, je ves dan prav živo. Največje veselje imajo seveda otroci, ki krmijo lepe živalce skozi zamrežena vrata z zelenjavo. Ves dan jih obdružujejo tudi starejši, ki se ne morejo dovolj načuditi našim rejcem, kako so vzgojili toliko vrst.

Društvo za rejo kuncev v Mariboru, katerega agilni predsednik je že nekaj let g. Kajzer, je razstavilo 21 raznih pasem domačih zajcev. Posamezne pasme so razdeljene na posebne skupine, na katere dele umni rejci svoje živalce. Tako vidimo na razstavi skupine velikih, srednjih in malih pasem z normalno dlako in dolgodlake ter kratkodlake pasme. Skupno je društvo razstavilo letos 148 živali.

Od velike pasme je društvo razstavilo 8 »belgijskih orjakov«, ki se odlikujejo po svoji nenavadni velikosti in teži, saj tehtajo eden celo nad 8 kilogramov. »Belgijski orjaki« so rjavo-sive barve, podobni barvi divjega zajca. Meso je zelo okusno in jih rejci prav zaradi tega radi goje. K veliki pasmi spada tudi: 4 »belih orjakov«, 5 »francoskih ovnjacev« in 3 »nemških orjaških liscev«.

Od srednje pasme je razstavljenih 17 »modrih dunajčanov«, ki so sočne temno modre in jekleno modre barve. Zanimivo pri tej pasmi je to, da je barva po vsem životu enakomerna. »Modrega dunajčana« goje rejci največ zaradi njegovega dragocenega kožuščka. Posebno pozornost vzbujajo tudi »francoski srebrnjaki«, katerih dlaka je srebrnosvetla in zelo gosta; »veliki činčilec«, ki je pepelnatose barve s črnkastimi marogami, »blakantanci« črni in modri, ki so kombinirane črne in modre barve; »rmeni srebrnjaki« in »havanci«, ki so temne kostanjeve barve, zelo goste in fine dlake ter svetlordečkastih oči. Med »havanci« se odlikuje zlasti oni, ki je last predsednika društva g. Kajzerja. G. Kajzer ga je razstavil že na zadnji zagrebški razstavi, kjer je odnesel zmago lepote in čistokrvnosti.

Društvo je razstavilo od malih pasem, katerih koža je tudi dragocena: »mariborske sivce«, »male činčilec«, »male srebrnjake«, »rмене srebrnjake«, »bele dunajčane« in »hermelince«.

Od dolgodlakih pasem je razstavljenih 12 belih »angorcev«, ki vzbujajo največjo pozornost na razstavi. Njih fina bela dlaka, podobna volni, je dolga nad 20 cm. »Angorce« goje naši rejci zaradi dlake, iz katere izdelujejo dragoceno predivo. Kilogram take volne prodajajo po 700—800 Din. Ta pasma zahteva posebno nego. Od kratkodlakih pa je razstavljenih 5 pasem, in sicer: dva »modra reksa«, 3 »beli reksi«, 3 »činčilareksi«, 3 »reksi želzne barve« in 4 »dabrovi reksi«.

Društvo za rejo domačih zajcev je bilo ustanovljeno leta 1916. Od ustanovitve se v društvu še danes zelo agilno udele-

stvuje g. Jaroš. Ustanovitev društva je rodilo pomanjkanje mesa med svetovno vojno.

Z razstavo kuncev je združena tudi razstava zajčje kožuhovine in raznih drugih pripomočkov, ki služijo našim umnim rejcem pri reji kuncev. Praktični so zlasti napenjalniki za vse velikosti kož in razne priprave za transport živali v daljnje kraje.

Prvo jugoslovansko društvo za rejo kuncev je s svojo letošnjo razstavo poka-zalo obiskovalcem Mariborskega tedna mnogo pončnega in nedvomno je marsikateri sklenil, ko si je ogledal razstavo, lotiti se reje teh lepih in koristnih doma-čih živali. Mislimo, da je s tem društvo doseglo popoln uspeh. Društvo ima svojo pisarno v Koseskega ulici števil. 117, kjer dobe zainteresirani tudi po končani razstavi vse potrebne informacije in kjer tudi lahko pozneje kupijo razne pasme za rejo.

Praznični dnevi obmejnih strelcev

STRELSKA TEKMA MARIBORSKEGA STRELSKEGA OKROŽJA V RADVANJU.

Ni še poteklo mnogo let, ko pri nas še ni bil v širokih narodnih krogih poznan viteški sport streljanje, ki ga je pa že od nekdaj z vso ljubeznijo in navdušenjem gojila predvojna Srbija. Ta njena vna se ji je bogato izkazala in oddolžila v velikih vojnah, ko bi narod, če bi ne bil tako izurjen v streljanju, nedvomno mnogo slabše odrezal in bi sovražniki beležili vse drugačne uspehe, kakor pa so jih izsilili z neprimerno nadmočjo. Danes zre vsa naša severna meja v dravski banovini s ponosom na sadove vztrajnega in nad vse požrtvovalnega dela organizatorjev strelskih dručin v severnem delu bivše mariborske oblasti. Od Sv. Duha na Ostrem vrhu pa tja notri do Murske Sobote se vrste čvrste postojanke vrlih strelcev, katerih mirne roke s puškami ob ostrih očeh ustvarjajo mogočno samozavest in neustrašen pogled v bodoče dni.

V preteklih letih, zlasti pa letos in lani, je zavzel strelski pokret na ozemlju mariborskega strelskega okrožja ogromen, skoraj neverjeten razmah. Strelski sport se je čvrsto zasidral globoko v srcu naše ožje domovine, sredi med krepkimi sinovi naših vasi. Tisoči kmečkih fantov in mož so se oklenili krajevnih zveznih strelskih dručin in se urijo v streljanju z zavestjo, da bodo morda nekoč še mogli s pridom nastopiti v obrambo svoje zemlje in naroda, domovine in kralja. Mariborsko strelsko okrožje je lahko respo- nosno na svojih 46 strelskih dručin, ki se

zde kot 46 mogočnih utrd ob pogledu proti severu, kjer se ne ustvarjajo najlepši izgledi za našo bodočnost. Nedeljo za nedeljo se odvijajo na širokem podeželju nova strelišča, kjer se zbira preprosti narod z zavestjo resne sedanjosti in se pripravlja na težke dni preizkušenj in žrtve.

Da pa se nudi priložnost pomeriti svoje izvežbanost in zanesljivost v streljanju vsem članom teh 46 strelskih dručin, prireja agilni odbor mariborskega strelskega okrožja s svojim neumornim predsednikom polkovnikom g. Božo Putnikovičem na čelu vsako poletje večdnevne nagradne strelske tekme v Mariboru. Letošnje okrožne strelske tekme bodo v nedeljo 13., v ponedeljek 14. in v torek 15. tm. in so obvezne za vse včlanjene družine. Streljalo se bo z vojaškimi puškami na tukajšnjem vojaškem strelišču v Radvanju. V viteški tekmi bo pomerilo svoje zmožnosti mimo drugih mnogoštevilnih strelcev tudi nad 400 kmečkih fantov in mož, članov podeželskih strelskih dručin.

Boj za krasna darila in prehodni pokal, ki ga je poklonila nad vse uvidevna mariborska mestna občina, obeta biti zelo vroč, ker so se vsi sodelujoči temeljito pripravili. Zatorej čaka svečinske strelce, ki so si priborili ta prehodni pokal na lanskih tekmah, trdo delo in trud, da si ga ohranijo tudi letos.

Za tekmovalce so določene naslednje tarče:

Kmečka tarča »Kozjak« z 10 dinarnimi nagradami v skupnem znesku 1.650 Din. Zmagovalna tarča »Pohorje« s 6 nagradami in tekmovalcem iz vseh treh položajev. Splošna tarča »Drava« s 6 nagradami. Vojaška tarča »Jugoslavija« s 6 nagradami, za katere bodo tekmovali samo vojaški. Meddružinska tarča »Maribor«, na kateri se bo bil odločilni boj za krasni prehodni pokal. Končno pa so še tarča za malokalibersko puško, danska tarča za malokalibersko puško in pa častna spominska tarča, na katero bo oddal vsak udeleženec tekmovalni po en strel iz vojaške puške.

Udeležba in uspeh sta že sedaj zagotovljena v najvišji meri, kar pa je predvsem zaslug vseh dručin z njihovim članstvom in funkcionarji, v prvi vrsti pa glavnih organizatorjev in duše vsega pokreta na teh naših vročih obmejnih tleh: uprave mariborskega strelskega okrožja, ki se nikdar ni ustrašila truda in težkih žrtve, da je mogla dvigniti razvoj in napredek tega viteškega sporta na široki deželi. Odborniki okrožne uprave pohite na vsako ustanovitev nove družine, na vsako otvoritev novih strelišč in povsod kjer je potrebna njihova izkušnja beseda in pomoč.

Vsi udeleženci naj bodo glede ostalih postranskih zadev brez skrbi: poskrbljeno je v zadostni meri za vsakovrstna okrepčila na strelišču, kakor tudi za avtobuse, ki bodo vozili na strelišče in obratno. Po končanih tekmah bo na praznik 15. tm. zvečer ob 19. uri v restavraciji »Mariborskega dvora« razdelitev nagrad zmagovalcem in najboljšim strelcem.

Sokolstvo

Javni nastop Sokolske čete v Spitalu bo v nedeljo 13. avgusta t. l. ob 15. uri s primernim telovadnim sporedom. Po telovadbi družabni sestanek. Sokolsko društvo Konjice se udeleži nastopa korporativno. Odhod ob pol 14. uri izpred Narodnega doma čez Čajž. Udeležite se polnoštevno te prireditve, da se tej agilni sokolski četi poplača njeno delo in velika agilnost.

Na sokolski razstavi v Mariboru ob priliki Mariborskega tedna je Sokolsko društvo Konjice prav častno zastopano z najrazličnejšim materialom iz zgodovine društvenega delovanja. Razstavljen je tudi sokolski lutkovni oder z dvema scenama iz domačih lutkovnih igrice. Članstvo opozarjamo, da v velikem številu obišče sokolsko razstavo, vožnja je polovična.

Med Kobanci

Sličice z naše najbolj zanemarijene meje.

Na Ostrem vrhu je dobra volja, izletniki so razigrani, šalijo se in smejejo. Le da je smeje se lic premalo. Vse več bi jih lahko bilo. Izgovori Pohorje, Mariborski teden, oddaljenost? Ne veljajo. Pohorje napram Kozjaku je kot Ljubljana napram Mariboru. Tednov je za nas v Mariboru 52 in v vsakem tednu še 7 dni. Z oddaljenostjo pa se ni vredno pričkati. »Gospod X«, sem pošepnil odličnemu gospodu, ki ni njegove precejšnje starosti prestrašila oddaljenost, »ali se vam ne zdi, da nas je vendarle premalo danes v tem razigranem avgustu? Naša meja ni dovolj utrjena!« »Ni, in mislim, da smo si po 14 letih končno na jasnem, kako bi nam bilo treba delati. A takih metod, kot se jih poslužujejo naši sosede, se nočemo posluževati, ker so protinaravne. Ali naj zavajamo narod s trenutnim navdušenjem? Tiho stvarno delo v smeri interesov obmejnega ljudstva, to bodi naš program!« Je res, kakor je tudi res, kar lahko storiš danes, ne odlašaj na jutri!

Tam doli pod vrhom je precej glasna gruča, strelja se za prvenstvo. Kobančan in puška — seveda, ker v lesu je divjačina. Pa moraš znati dobro meriti. Med tem se usede pod lipo M. Gaspari. Tudi on se smeje. Bog ve, kako gleda na tako lepi Sv. Duh in kaj vse kujejo njegovi domisleki? Skala, cerkev, lipa, ljudstvo in ... bomo že kaj lepega dobili saj je Gaspari posebjena slovenska duša in njegove misli rajejo globoko v našo zemljo.

Samo dve uri da je do Kaple in le en dol. da prekoračim? Majhna žrtev; poj-

dimo! Ob prvi hiši vprašam za pot in kako kaj gre. Dobro gre. Vsaj enkrat slišim to že izumrlo besedo. In kaj pomeni dobro ondodnemu ljudstvu? Trdo skorjo rženega kruha, delo in muko. Pot gre po strmih pobočju navzdol. Višinsko sonce, ultravioletni žarki — prav, a v glavi bo zavrelo. In zapihlja oni smolnatega vonja ozona polni zrak. Spomnil sem se pljučno bolnih. Tukaj bi morali ozdraviti. Da, a večina teh je za steno, kjer je zapisana usodna besedica »ne morem«.

Pokukam v hlev ondodnega kmeta. Izguba, izguba, prinitivno gospodarstvo. Les in samo les je skrb Kobanca, vse drugo je daleč v ozadju. A les? Računajte! Deblo useče visoko v strmini, in izvleče ga v nižino, očisti in obteše, pelje na žago, odto na splav. Za kub. meter pa dobi 80 Din. — Na rebri pod in nad hišo se suši nekaj rži, turšica in krompir sta precej bedna, s fizioložom srednje. Detelji, tej v vsakem pogledu tako varčni rastlini, je odmerjen le skromen kos zemlje. Pa le da je nekaj, za kavo, sladkor in petrolej, drugo se itak ne kupuje — bo dal les. Le skromnosti se je zahvaliti, da ne gre gospodarstvo še bolj rakovo pot. Nasproti neracionalnemu gospodarstvu stoji primitivnost s skromnostjo in tako se nekaj zravna. Vsak nedostatek ima tudi svoje dobro, vsaj za trenutni položaj.

Ob potoku navzgor dohitim dve ženski. Govorita med seboj nekaj nemščini podobnega. Vprašam ju za pot na Kaplo, nato pa za njuno pot. V Lučane (naglas na »u«) gresta. Kako pa tam? Čudno, kako da se to vprašanje razume vedno le z gospodarske strani! »Slabo je, vino po 50—60, živina na no 80—90 pf. Danes ne pa vedno večje.« Pa govorite lepo slo-

venski, lepše kot nemški. Ste Slovenke? »Smo«. Ni mi bilo prav prijetno pri srcu. Ženi sta krenili na desno, jaz na levo. Tik meje stoji na privatnem poslopju napis »Sola«. Ali bo skoraj kaj novega, boljšega, časa in kraju primerneja?

Krenem na levo v grič. Vonj po že cve točji ajdi, vonj — spomin na mlada leta, ko sem na eni in isti lehi bral grozdje, slive, jabolka, hruške in fige. In sedaj? Vonj in svinčen spomin. Kako vam je, bratje, onostran Bohinjskega jezera, Vrhniške in Cerkniškega jezera? Ista je vaša usoda kot ona bratov tukaj preko meje; ista je, le da je hujša, težja!

»Ustavita se tam le pri oni hiši, kjer vsakega prijazno postrežejo,« mi je dejal kočar, ki me je spremljal do vzhodja. Grem mimo lepega gospodarstva, ki je zbudilo mojo pozornost. Kdo naj bi bil vedel, da je prav ta hiša naš Port Artur izza časa razmejitev in tudi sedaj. Da je prav tam naša kapelska Ivana D'Ark (devica Orleanska), čije vrline segajo nad one vsake mestne zaslužne gospe. Pa je navadna kmečka žena. Kdor ne veruje, povprašaj ondodnega duhovnika, učitelja, obmejno stražo. Žal mi je bilo, da nisem tega prej vedel.

Po kapelici sv. Katarine je dobila ta vas ime? Bilo kakorkoli, a Kapela je res lepa planinska vasica. Ni sicer tako lepega razgleda kot z Ostrega vrha, a je vendar malo za njim. Krasen je razgled proti Avstriji, proti Koralpam, na Koroško. V jasni noči mrgole luči iz Gradca. Do Sv. Pankracija je krasna in lahka pot. In oni lesovi v razpaljenem avgustu in zrak in tudi prijazno ljudstvo! Seveda so v izražanju bolj kratki, vsaj v pričetku, a to je iz njegovega načina živ-

ljenja. Mi moramo v njegovo duševnost, v njegov svet in ne narobe. V vasi je cerkev, šola, dvoje gostiln, trgovina. Mestne lastavice krožijo nad selom — kar je vsekakor izjemno, — a izletnikov ni. Težko mi je bilo, ko mi je zelo prijazni gostilničar pomolil knjigo SPD. Skoroj sami Nemci z raznimi opazkami in celo s »Heil Hitler« (počrtano). »Zakaj tako pozabljate na nas, ko je tudi pri nas lepo in radi vidimo, da nas obiščete. Včeraj ste peli na Sv. Duhu; zakaj bi ne prišli tudi k nam? Tako radi bi slišali lepo petje! Pridite vsaj enkrat in gotovo boste zadovoljni z nami, s hrano in pijačo! Celo prenočišče za nekaj ljudi dobite.« Tako sem slišal od treh, štirih strani. Ondotni podjetni mizar pa mi je pošepnil, da bo za prihodnje leto pripravil za izletnike zložitivo leseno kočjo. »Pridite, pridite!« se je ponavljalo. S petjem med narod, ker ono odmika zastor. Seveda ni to vse, niti od daleč ne. Notranje delo je na vaških izobražencih, ki naj bi svojo nalogo doumeli in zagrabili od prave strani. Težko je kulturno poslanstvo v teh krajih, zelo težko, zlasti ko je precej ljudstva prežetega z duševnostjo nemške nadrejenosti. Pa kaj naj bi se temu čudili, če pa so se pred nekaj leti siliili »blaženo« izražati prav oni, ki bi bili prvi poklicani za nasprotno delo. Iz ust kmeta sem slišal tele besede: »Saj go spodje prav radi govorijo nemški«. Saj radi priznamo, da tudi v tem ni še vse, a zelo napačno je vendar in oni »nobel« so s tem le podpira.

Pa pojdite tja in se prepričajte, kakor je dolžnost vsakega resnično zavednega, ki mu ni toliko do besed kolikor do dejanj!

Klic brezposelnim učiteljicam!

IZ KROŽKA BREZPOSELNIH UČITELJIC ZMJ V MARIBORU.

Tovarišice: Mlade smo, močne, zdrave in dela želne, a vendar ne spadamo k tistim tisočim, ki imajo delo. Že od 1930. leta čakamo nekatere brezposelne na nastavitve. In leto za letom raste naše števililo! Brezposelnost nas razjeda in uničuje, kajti te brezupne razmere, to brezsmotno življenje iz dneva v dan nam rodi nešteto težkih materialnih in duševnih stisk.

Dasi smo polnoletne in nam je bila šele po petih letih strokovnega študija priznana zrelost in sposobnost za učiteljski poklic, smo danes radi brezposelnosti v popolni materialni odvisnosti in brez sredstev. Ne moremo si pomagati in smo brez vsake možnosti človeka vredne in resne zaposlitve.

Pa mnogo huje kot vse to so za nas duševne stiske! Me bi rade delale, v delu živele, se ob njem vzgajale, oblikovale ter stremele navzgor in naprej v smislu naših zmožnosti in našega mladostnega idealizma. In to nam ni dano! Vse zadovoljstvo za napredkom ob delu in vse veselje nad uspehi, ki ga daje vztrajno delo, vse to je splavalo po vodi, a ostalo je prazno, neplodno in nesmoteno življenje, polno trpkih razočaranj, skrajnega obupa in uničujočega malodušja.

Nepotrebnost sem! Ta zavest nekoristnosti nam razjeda dušo in srce. Vsak dan nam priča o naši ponižujoči manjvrednosti, o našem sramotnem zastavljenju in o našem krivičnem izrinjenju iz človeške družbe. Kako dolgo bo še vse to trajalo? Kdaj bom vendar nastavljena? In čemu sploh živim? Tako in podobno se sprašujemo tiho vsaka zase. Odgovoriti si ne znamo.

Brez vsake opore, brez vsake sigurnosti samo! Brezdelje, nesmotenost in strah pred neznano bodočnostjo nam uničuje telo in dušo, nam ubija našo mladost, nam ugonablja naše zdravje, nam izpodreja naš idealizem, naš optimizem, naše vse! Naša odporna moč proti kvarnim vplivom življenja je več ali manj strta. Naše oko je motno in naša noga trudna. Brez moči nad samo seboj se predajamo trenutku brezdelja. Padamo, padamo navzdol, v obup, v nevero in pesimizem. Svoje nemoči se vedno močneje zavedamo in kljub temu, da smo tudi ljudje, da smo navidezno enakovredna socialna bitja, nas napolnjuje boleča zavest samini sebi prepuščenih izgnank in izvrženk iz človeške družbe.

Po vsej državi in še izven nje nas je raztreslo usodno hrepenenje, edina rešilna misel: kruh, zaposlitev. Raztresene in osamljene, sredi tujega, nas nerazumevaločega, škodoželjnega sveta obupuje, jadikuje in prosi usmiljenja, milosti, dela in kruha — vsaka zase. Rešilne bilke pa ni in ni!

Tovarišice! In vendar je rešitev mogoča. Končnega propada se lahko rešimo s samopomočjo, kajti ne gre, da bi še dalje živele vsaka zase, sredi svojih do skrajnosti obupnih razmer. Da bi še v bodoče ugonabliale svoje zdravje, svojo moč, svoj idealizem in optimizem! Naša mladost, naše materialne in duševne stiske nas kljub oddaljenosti, osamljenosti in raztresenosti družijo v veliko podtalno skupnost. In to skupnost, dajmo oživitviti tudi na zunaj! Osnujmo si svoj »Krožek brezposelnih učiteljic«, da obudimo naše intimno tovarištvo izza šolskih let in ga razširimo na vse one naše tovarišice, ki trpe z nami isto usodo in nas tako vse oklene vez ljubezni in pravega idealnega prijateljstva. In še, da vcepimo v nas zaupanje v našo moč, da predremo v globino naše skupnosti in si ustvarimo trdno žensko in stanovsko miselnost. Da z vsemi sredstvi oživimo in povečamo našo aktivnost. Da z vztrajno samovzgojo dosežemo duhovno samosvojitev in še, da si z intenzivno samoizobrazbo pridobimo večjo odpornost.

Tovarišice! Prihodnji teden naj bo teden brezposelnih deklet, teden brezposelnih učiteljic. Zato pozivamo vse, ki ste v Mariboru, odnosno vse, ki še pridete v teku »Mariborskega tedna« ali v času učiteljskega tečaja Pedagoške Centrale v Maribor, javite se osebno v naši krožko-

vi sobi, ki bo do 19. tm. odprta vsak dan od 14.—16. ure popoldan.

Vse one tovarišice, ki ne morete priti osebno, se oglasite pismeno. Sporočite nam s tovariško odkritostjo: kje ste, kako živite, s čim se bavite, ali ste kje zaposlene in pod kakšnimi pogoji? Pišite nam vse, kar vas teži; pošljite nam nasvetov in me vam bomo odgovorile. Poskusile bomo s pomočjo krožka posredovati tudi za zboljšanje naše začasne zaposlitve.

Tovarišice! Pa ne samo nam, vsaka izmed vas naj biše v teku tedna brezposelnih deklet vsaj eni svoji tovarišici (predvsem tisti, ki živi najbolj osamljena in oddaljena od nas), naj ji sporoči to in ono. Tako, da bo zaživel med nami vsemi novo življenje! Vložene so prošnje pri ministrstvu prometa za vozne olajšave za brezposelne intelektualce in pri prosvetnem ministrstvu za dovolitev hospitacij in praktičnih nastopov brezposelnih »učiteljem« in diplom. filozofom na vseh šolah po vsej državi. In tako se bomo tudi

me od časa do časa sestajale, da se ustno in podrobno pogovorimo o naših težavah in da najdemo možnosti in sredstva, da pridemo na svoja službena mesta, da postanemo res učiteljice našega naroda, zakar smo se pripravljale dolgih 15 let.

Tovarišice! Še to: Ne obupajte več! Za dežjem pride solnce! Pridobite si samozaupanja in ostanite hrabre!

Ob tej priliki se obračamo tudi do vseh onih naših starejših tovarišic in tovarišev, ki jim je bila ob zaključku študija usoda milejša in so že na svojih službenih mestih. Prosimo vas: Opustite sovražen in neprijazen nastop do nas, saj me se ne borimo proti vam, temveč z vami za zboljšanje položaja vsega učiteljstva. Prosimo vas: Ne glejte nas od zgoraj navzdol, saj smo me vendar tudi ljudje in imamo pravico do življenja in do dela, ki smo si ga izbrale, da bi z njim koristile domovini in posredno človeški družbi. Zato vas prosimo: pomagajte nam pri delu, bodite nam vsaj moralna opora in pomoč v teh naših težkih in črnih dneh!

K zaključku apeliramo na ostale brezposelne kot tudi že uslužbene intelektualke (tudi na ljubljanske dipl. učiteljice). Organizirajte se v svojih strokovnih kro-

kih pod okriljem Zveze mladih intelektualcev! In nato ustanovimo svojo podzvezo intelektualnih delavk, da se bomo tako ramo ob ramenu podale skupno na delo za emancipacijo žen; za našo eksistenco, za našo uveljavitev na vseh življenjskih področjih, za svoje duševne vrednote in telesne dobrine, za sigurnejšo in boljšo bodočnost, za enakopravnost z mošči, za enakopravnost našega dela z njihovim.

Umske delavke! Nastopa čas, ki išče budnih in pripravljenih žen! Ne zamudimo ga! Pridobiti si moramo jednake volje, samostojne miselnosti in izkristalizirane značaje. In nato bomo potrkale, pa ne na vrata usmiljenja, na vrata pravice da se nam bodo odprla na stečaj. Kajti žene smo tudi ljudje, me imamo tudi pravico do človeka dostojnega življenja.

Tudi me žene hočemo koristiti našemu narodu in hočemo biti ena tistih kolektivnih sil, ki sodelujejo pri organizaciji življenja. Zato pa tovarišice, le s pogumnim bojem in veselim skupnim delom si bomo same izboljšale svoj obupen položaj! Pripravljalni odbor Krožka brezposelnih učiteljic Zveze mladih intelektualcev, Maribor, Sodna ul. 9, III. nadstropje.

Ob obletnici septemberskih dogodkov v Ptuj

(ZGODOVINSKI PREDHODNIKI PTUJSKIH DOGODKOV.)

V tistih dneh, ko je bilo narodno slavlje ob priliki kronanja kralja Petra v Beogradu, je bil položen temelj novim smerem v jugoslovanski politiki. »Slovenska zveza« v avstrijskem parlamentu je »izrazila prepričanje, da more le temeljita sprememba ustave, ki naj na podlagi splošne in enake volilne pravice zagotovi narodno in politično avtonomijo, ozdraviti žalostne razmere v državi.« Delavstvo je pokrenilo boj za splošno in enako volilno pravico in je od njega pričakovalo popolno zmago ponižanih narodov; vendar je takratna »volilna geometrija« onemogočila slovanskim narodom v avstrijski zmešici doseči večino. Nastale so borbe med posameznimi strankami, kar je bilo po volji tedanji vladi, ki je v svoji brezglavi politiki stremela po Adriji in Balkanu. To gledanje avstrijske vlade na politične razmere je rodilo odpor pri nas, na Hrvaškem in v Dalmaciji; med mladino so se ustanavljali krožki, ki so iskali podlage in pota jugoslovanski misli. Stare družbe so začutile, da se mladina vrača k osnovam skupnega, medsebojnega razumevanja med Srbi in Hrvati in da je jugoslovanska ideja na pohodu. Tako so se zbrali leta 1905, srbski in hrvaški poslanci na Reki in ustanovili **srbsko-hrvaško koalicijsko**, ki je izjavila, da »ima vsak narod pravico, da svobodno in neodvisno odloča o svoji usodi!« Seveda takrat še jugoslovanska ideja ni prišla do popolnega izraza, ker je avstrijska vlada ovirala na vsakem koraku medsebojne bratske odnose. Toda narodni voditelji niso odnehali, temveč so z novimi in podvojenimi silami skušali odstranjevati vse ovire, ki bi se stavile na pot jugoslovanski misli. — »Hrvati in Srbi so en narod, to je nedvomna resnica. Ali ta narod ima dve zgodovini — in v tem je zapovedna žalostna usoda in tragedija našega naroda. Da, mi nimamo prijateljev, in jaz vidim možnost razvitka našega naroda in naše narodne svobode samo v tem, da Hrvatie, Srbi, Bolgari in Slovenci pridejo do spoznanja svojih skupnih narodnih koristi.« (Izjava dr. Lorkovića leta 1907. v saboru.) Zdaj so Jugoslavi opazili, da so za ohlapne produkte avstrijske politike žrtvovali svojo srčno kri in da je njihova pot in rešitev le v tem, da složno in neumorno delujejo do ustvaritve velike jugoslovanske države.

Tudi v Sloveniji so se pojavile nove smeri in mladina je utrdila svoje pozicije, odnosno organizacije: nastopila je s svojim lastnim narodno-radikalnim programom. Njen program je postal last širokih plasti slovenskega naroda pod vodstvom Ljubljane in njenega župana Ivana Hribarja. »Naš list« iz leta 1907. razglablja o balkanskem problemu in pravi: »Slovenci in Hrvati imajo samo eno pot do veličine: slovenske pokrajine, hrvat-

ske Primorje in Dalmacija, združene v trgovini in na morju, morejo tudi same, ustaviti se germanskemu in italijanskemu prodiranju in tako postanejo zastavonoše jugoslovanske ideje.«

Povsod tam, kjer je bila ogrožena slovenska posest in je začel prodirati nemški, odnosno nemškutarski val, je nastopila mladina v svesti si, da je dragocena vsaka ped zlate slovenske zemlje. Leta 1907. se je vršila skupščina CMD v Bohinjski Bistrici. Letošnji vestnik šolske družbe pravi o njej sledeče: »Do takrat so bile skupščine le nekaka formalnost ob pičli udeležbi, ker so se vršile na delavnici. To pot pa je bila zaradi agitacije udeležba nenavadno velika; navzoča je bila tudi naša akademska mladina, ki je študirala v Pragi in se navzela češke žilavosti za obrambo in manjšinsko delo.« Značilno za tedanjio dobo je bilo, da niso odposlali na Dunaj običajne vdanostne brzojavke. Soglasno so jo vsi odklonili, ker ni bilo pričakovati opore. Opre in podpore so bila na najvišjih mestih deležna le nemškemu bojnemu društvu, ki so s tujimi denarjem ponemčevala našo zemljo in otroke.« (Dr. Ivan Lah).

Lado Jerše.

Sport

Nova pridobitev naše Mežiške doline

Naša divna, za tujski promet kakor nalašč ustvarjena Slovenija, se kljub hudi gospodarski krizi neprestano odeva z novimi tujskoprometnimi vabili, ki ljudstvu ne prinašajo samo materialnih koristi, marveč postajajo tudi žarišča uspešnega udejstvovanja na kulturnem, gospodarskem in sportnem področju.

Ni še dolgo tega, ko so nas zagrebški listi zavidali za otvoritev 34. sportnega kopališča Slovenije v Radovljici, in že stoji pripravljeno za slovesno otvoritev 35. kopališče, to pot v Guštanju.

Redek primer požrtvovalnosti je podal krajevni odbor Rdečega križa v Guštanju, ko si je zastavil nalogo, da zgradi v bližini trga lastno kopališče in ko se je z vso energijo lotil dela. Krona temu brezmejnemu idealizmu bo stavljena jutri v nedeljo 13. tm.: Ob 15. uri popoldne bodo blagoslovili in otvorili bazen, dolg 32 m in širok 12 m s posebno vodno ogrevalnico. Bazen leži v neposredni bližini trga, obdan ves dan od blagodejnih, solnčnih žarkov. Pred vetrovi ga brani na južni strani vabeča Uršlja gora, na severni strani pa se dviga masivna Strojna s svojo kričečo rano — državno mejo.

Lični Guštanj, ki se je zadnja leta razvil posebno v zimskosportni smeri, je pridobil z novim bazenom tudi poletno

privlačnost. Vsakdo pa mora priznati krajevni odboru Rdečega križa ogromne zasluge za propagando tujkega prometa in za dobrobiti tržanov in okolice.

Dolžnost vsega narodno-čutečega občinstva pa je, da polnoštevilno obišče na dan otvoritve ta obmejni kraj in da s tem priznanje nesebičnemu delovanju Rdečega križa za dobrobiti naroda in utrdiv obmejnega ozemlja.

Hvalevredno je, da sodeluje pri otvoritvi s plavalnimi in water-polo programom tudi plavalna sekcija tukajšnega SSK Maratona. Plavalne tekme in water-polo bodo gotovo privlekle v trg vse okoličane, ki še niso imeli prilike prisostvovati takim prireditvam.

Drevi nastopijo lahkoatleti, in sicer ob 15. uri na igrišču SK Rapida, kjer bodo tekmovali za prvenstvo Maribora. Tekmovanja se bo udeležilo okoli 100 atletov članov vseh mariborskih klubov. Ta prireditvev bo revija najboljših lahkoatletov našega mesta. Tekmovanje se bo nadaljevalo jutri, v nedeljo dopoldne.

Velike kombinirane konjske, motociklistične in kolesarske dirke se pričnejo jutri, v nedeljo ob 15. uri. Na dirkališče na Tezno bodo vozili avtobusi z Glavnegega trga. Po pripravah sodeč bo ta prireditvev zares prvovrstna in bo nudila občinstvu užitekopolni sport. Jutrišnji spored obsega 3 kasaške, 4 kolesarske in 2 motociklistični dirki. Dirke se bodo nadaljevale v torek 15. t. m.

Mednarodno propagandno skakanje na Mariborskem otoku. V okviru »Mariborskega tedna« bo jutri v nedeljo popoldne na Mariborskem otoku mednarodno propagandno skakanje odličnih vodnih sportnikov Avstrije in Jugoslavije. Iz Avstrije bodo tekmovali prvovrstni skakači inž. Petz iz Leobna, Karl in Saurer iz Gradca ter letošnja prvakinja gđ. Waldova iz Celovca. Od jugoslovanskih skakačev bodo startali državna prvakinja gđ. Dovčeva, juniorski prvak Zihler ter Priboršek in Skrbinek iz Ljubljane. Naše mesto bo zastopano s štirimi skakači, med njimi sokolski prvak Gala. Tekmovanje se bo pričelo ob 16. uri.

SK Rapid v Varaždinu. Jutri, v nedeljo 13. t. m. gostuje SK Rapid v Varaždinu, kjer bo odigral s tamkajšnjim Varaždinskim SK prijateljsko tekmo.

Medklubski odbor LNP, službeno. Mladinska tekma SK Rapid : SK Svoboda, ki bi se morala odigrati jutri dopoldne na Rapidovem igrišču, se radi lahkoatletskega mitinga preloži na poznejši termin V Murski Soboti bo v torek 15. t. m. ob 16. uri prva poskusna tekma med SK Panonijo in SK Železničarjem, Tajnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Nedeljske tekme sodijo: ISSK Maribor mlad. : SK Železničar ml., g. Nemec, ISSK Maribor I : SK Svoboda I., g. Jančič. Poskusna tekma SK Panonija : SK Železničar sodi g. Vesna ver.

Dražestno poletno blago
v znižanih cenah

2843

Tekstilana Büdefeldt

Iz zgodovine naše kave

NJENA PRADOMOVINA, NJENO PRIDELOVANJE IN UČINKI NA ČLOVEŠKI ORGANIZEM.

Povsod kamorkoli pridete, naletite na — kavo. V katerokoli hišo pridete v vas, vas gostoljubna gospodinja ne bo pustila iz hiše, preden vam ne postreže s skodelico kave. Prav tako kadar greste jutraj ali popoldne v kavarno, je zopet kava prvo, kar zahtevate od natakarja. In ko vzamete v roko časniki, da ga pregledate, imate že pred seboj to sladko pijačo, katere ljubki vonj vas tako prijetno ščegeče v nos.

Čeprav je kava tako zelo razširjena, vendar velika večina ljudi, največkrat tisti, ki jo imajo najraje, ne vedo, odkod je in kako se pridobiva.

Domovina kave je Azija. V Perziji hranijo dokaze, iz katerih se vidi, da je bila tam kava že pred več ko 1.100 leti priljubljena pijača. V Evropo so jo zanesli beneški in genovski trgovci nekako leta 1645., in tako je pri nas Italija prva okusila slast kave. Kako priljubljena pijača je bila kava, se vidi iz tega, da so takoj odprli lokale, v katerih so kuhali kavo; to so današnje kavarne. London je takoj za Italijo prišel piti kavo, v Francijo pa je uvedel modo kave Ludvik XIV. V Ameriko je prišla kava šele v začetku osemnajstega stoletja, toda zaradi ugodne zemlje in podnebja se je gojenje kave tako razvilo, da Brazilija, Sao Paulo, in še nekatere ameriške države v kakovosti sploh nimajo tekmeča.

Kava je bila kakor ostali pridelki te vrste prvi čas jako draga. Privoščili so si jo lahko samo bogataši, in se je zato tudi imenovala aristokratska pijača.

Kavovec je nizko drevo, visoko 1.50 do 2 m. Najbolje uspeva v hribovitih krajih, kjer je temperatura med 15 in 25 stopinj. Kavovec rodi šele po treh letih; vsako naslednje leto se potem donos veča, dokler ne doseže nekako v 20. letu svojega viška.

Sad kavovca je v podolgovati ali okrogli luski, v kateri sta drug poleg drugega po dve pločnati zrna. Ko se kavovec obere, je treba zrna izločiti iz luske. Ker pa so luske in zrna še vlažna, bi jih le težko izluščili, zato jih denejo za tri do štiri dni na sonce, da se posuše. Ko so zrna popolnoma suha, ločijo s strojem zrna od luske. Tako je glavno delo s kavo opravljeno; zrna se še nekaj dni suše na soncu, nakar se že lahko prodajo.

Tako je torej naša kava pripravljena za praženje in mletje. Ravnanje z njo ni tako lahko, ker je treba kavovec zelo negovati.

Se veliko bolj zanimivo pa je, kako se je kava razširila. V začetku je bila prepovedana in zaradi nje je bil marsikdo izmed njenih ljubiteljev kaznovan. Najzagrizenejši nasprotniki kave so bili zdravniki in sicer zaradi tega, ker ima v sebi kofein. Toda navzlic temu je kaj kmalu zagospodarila po vsem svetu. Ni dežele na svetu, kjer bi je ne pili. Tako se je povsod udomačila, da si skoraj ne moremo misliti hiše brez nje.

Kakor smo že v začetku omenili, je imela kava izpočetka vse polno nasprotnikov. Kmalu ko so pričeli ljudje pitikavo, so opazili, da zelo kvarno deluje na organizem, zlasti pri nervoznih ljudeh in pri takšnih, ki imajo slabo srce. Zaradi tega so srednjeveški zdravniki z vsjo odločnostjo nastopili zoper kavo in zahtevali, da se uživanje te pijače prepove. In vladarji srednjega veka so res napovedali kavi vojno ter so izdajali stroge zakone, da bi preprečili njeno uživanje. Tako je izdal vojvoda hildburghauski leta 1826. odredbo, v kateri določa hude kazni za vse tiste, ki kavo pijejo, ž njo kupčujejo ali jo tihotapijo. Kdor pije kavo, kdor jo toči in kdor jo daje mladini, se kaznuje s 6 srebrnimi markami, trgovec, ki jo prodaja, plača 20 tolarjev kazni, tihotapci pa morajo stati po dve uri na sramotnem odru.

Vendar srednjeveški zdravniki niso poznali pravega vzroka njenega škodljivega delovanja. Niso vedeli, da je v kavi strup kofein. Šele leta 1830. so odkrili v kavi kofein, ki so ga potem vedno vnovič podrobno preiskavali. Znanstveniki in specialisti iz najrazličnejših dežel so po dolgotrajnem trudu dognali to-le:

Kava in čaj imata v sebi nekako 1 do 3% kofeina, to je edina škodljiva sestavina. V enem kilogramu je torej 10 do 30 gramov tega alkaloida; ta tvori v čistem stanju dolge, bele kristale, ki so podobni azbestu in so brez vsakega duha in okusa. V vroči vodi se počasi tope.

Kofein je izrazit rastlinski strup. Na človeški organizem deluje v glavnem tako, da znatno zviša bitje žile in pritisk krvi ter poveča razdražljivost osrednjega živčevja. Nadalje povzroča kofein,

da žene človeka na vodo, s čimer se preobremenjuje obisti.

Skodelica močne kave ima 0.15 do 0.2 grama kofeina. Ta mala količina zadostuje, da ovira spanec in škoduje občutljivim ljudem.

Če pomislimo, da pravilno kofein v telo vsak dan po dva do trikrat v obliki kave, je za vsakogar jasno, da mora neprestano draženje srca in obisti škodovati celo zdravemu človeku. Značilno je, da govori medicina o kroničnem kofeinizmu. Pod tem razumemo posledice čezmernega uživanja kave, ki se v organizmu kažejo kot trajna oslabeleost rok, glavobol, bitje srca itd. Naravno je, da

se je znanost zato trudila, da priredi kavo brez kofeina. Ta problem pa je bil zelo težak, ker je bilo treba proizvajati kavo, ki po okusu in aromi ustreza izvirni kavi. Šele leta 1906. se je posrečilo, da so s pomočjo čiste vodene pare in neke eterične tekočine izločili iz sirovega kavinega zrna kofein, razen čisto neznačajne količine, ki pa je popolnoma brez učinka. Kava brez kofeina, ki se izdeluje na ta način in ki je pri nas znana pod imenom kava »Hag«, se je razširila po vseh kulturnih državah sveta. Poudariti se mora, da niso dobre lastnosti, ki jih pri kavi tako cenimo, pri kavi »Hag« niti najmanj zmanjšane.

Nekaj o dobrih in slabih letinah pred sto leti pri nas

Sicer pravi Prešeren: »Kdor govoriti kaj ne ve, on vreme hval' al' toži«, vendar mislim, da bo marsikoga zanimalo, pod kakimi vremenski in gospodarskimi okoliščinami so živeli naši dedje.

Tako je l. 1830. ležal sneg zelo dolgo, spričo česar je žito obrodilo jako slabo, vendar je bil vinski pridelek zelo dober, dočim je l. 1832. prineslo tako mokro poletje, da je bil vinski pridelek skoro uničen. L. 1834. pa je bilo izredno vroče in suho, tako, da je obrodila le ozmina, dočim je jarina kakor tudi sočivje propadlo. Od pomladi pa do Velikega Šmarna ni bilo nobenega dežja: od suše je pregorela ruša, posušilo se je mnogo drevja, takisto vinske trte, usahnili so premnogi studenci. Ljudje so osmukali pičko listje dreves in trte, da je imela živina kaj jesti. Vina je bilo sicer zelo malo, vendar to izredno

dobro. Zima pa je bila tako topla, da so ljudje hodili brez sukenj in zunaj obedovali. Ta suša pa je zemljo tako popravila — pravi kronist, — da sta bili naslednji dve leti (1835, 36) v vsem silno rodovitni. Leti 1837 in 38, pa sta bili mokri in hladni; pozimi je padlo toliko snega, da ga ne stoma konj ni mogel pregaziti; zamrznilo so vse reke, spomladi pa, ko se je začel trgati led, so nastopile močne poplave. Podobno letino, kot je bila 1834. je prineslo leto 1839. Zlasti jesen je bila silno gorka, tako, da se je še o Sv. Andreju našlo na trti zeleno listje; o Božiču je bilo še tako toplo, da so cvetele rože, ljudje pa so hodili bosi. Toda po Novem letu 1840. je mahoma nastopila taka zima, da je drevje pokalo od mraza in mnogo ljudi je ozeblo. Poleti so se pojavile gosposnice v toliki množini, da so pokončale skoraj ves pridelek, kakor tudi drevje. Vina je še kar nekam obrodilo, a je bilo zelo kislo.

EIX 1130/33

11.

Dražbeni oklic

Dne 2. oktobra 1933 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga Pobrežje vl. št. 934

Cenilna vrednost: Din 32.384.—

Najmanjši ponudek: Din 16.192.—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Sresko sodišče v Mariboru, odd. IX.
dne 29. julija 1933.

Marj Skafan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

»Sem in nisem. Kakor se strinjam z vami glede vsega tega, kar ste mi povedali, sem vendar trdno prepričan, da je vsak upor v sedanjih razmerah docela nemogoč. Povzročili bi samo ogromne žrtve, ki bi padle zaman. S kakšnimi sredstvi se hočete boriti proti vladi? Mar ne veste, da ima na razpolago priprave, o katerih se vam komaj sanja? In kaj bo potem, če se poizkus ponesreči?«

»Preveč črno gledate, gospod doktor,« je vzkliknil Jafis z nekim neodoljivim prepričanjem v zmago svojih načrtov. »Naj imajo »višji« na razpolago kakršna koli sredstva, mi imamo na razpolago število svojih pristašev. Vseh ne morejo pobiti, ker potem bi postalo tudi življenje v Oceanopolisu brez pomena in bi moralo prej ali slej propasti. Sicer se pa motite, če menite, da nimamo na razpolago nobenih uspešnih sredstev za boj proti vladi. Taka sredstva so naše delovne moči in tehnične sposobnosti. Svoje pristaše imam po vseh delavnicah našega mesta. Treba mi je samo dvigniti prst, in vse delo bo namah obstalo. Če bi pa bilo treba, bi lahko pokvarili tudi stroje, ki se ne bi dali potem tako zlepa popraviti. Čas, ki bi ga s tem pridobili, bi nam popolnoma zadostoval za izvedbo prevrata, ki ga nameravamo.«

»Morda imate prav in bi se vaši načrti zares lahko dali uresničiti, to vam priznavam. Povejte mi pa, čemu potrebujete pri tem svojem delu mene?«

»Zaradi tega, ker ste prišli iz sveta, ki

se širi tam gori nad oceanom, to se pravi iz sveta, ki je popolnoma drugačen kakor je naš tu doli v Oceanopolisu. Dobro vem, da so se na zemlji pripravljale in izvajale revolucije, ki so spreminjale usodo ljudstev in celih celin. Vi poznate tokove gibanj, poznate socialna stremjenja in vse ostalo, kar je nam znano le zelo od daleč. Zato potrebujemo za svojega voditelja človeka, ki ima širše pogled kakor jih imamo mi enostranski jetniki podmorja. In zato sem prišel k vam, gospod doktor, da vam ponudim vodstvo našega gibanja. S tem si boste priborili popolno svobodo, mogli boste mirno zapustiti naše mesto in izročiti svetu zaklade našega znanja in izsledkov ter uživati srečo ob strani nje, ki jo ljubite, pa vam danes zapira pot do njene roke despotizem plesnive tradicije, neke že davno ne več žive dobe.«

»Kaj pa bi mi bilo treba storiti, če bi sprejel vašo ponudbo?«

»Nič drugega kakor to, da prevzamete vodstvo takrat, kadar vas bomo potrebovali in poklicali ter da mi dovolite, da smem še nadalje pripravljati svoje delo v vašem imenu.«

»Laskave in simpatične so vaše besede in ponudbe,« je odvrnil Doljan, »vendar vam tako naglo in naenkrat še ne morem odgovoriti na stavljeno vprašanje. Preveč ste me presenetili, preveč nepričakovano ste mi povedali vse to; zato mi dovolite vsaj nekaj časa za premislek. Preudaril bom vse natanko, pre-

53

sodil kaj in kako bi se moglo storiti, potem pa vam bom odgovoril popolnoma iskreno, kakor bom mislil.«

»In koliko časa boste potrebovali za to razmišljanje?«

»Morda samo nekaj ur, morda pa tudi več dni.«

»Kdaj naj vas torej zopet obiščem? Že jutri?«

»Nikakor; počakati morate vsaj dva ali tri dni.«

»Dobro,« je odgovoril Jafis in se poslovil.

XXXI.

S posebnim dovoljenjem šefa zunanega urada Luksisa je na prošnjo Astisa dobil tudi Doljan dovoljenje, da sme prisostvovati odhodu svojega prijatelja.

Bilo je ob času ko je v Oceanopolisu vse mirovalo. Tedaj se je napotila mala družba, obstoječa iz Luksisa, Astisa, Nefretisa, Sorafisa, Doljana in dveh tehnikov v neko posebno sobo centrale za premagovanje zemeljske privlačnosti, iz katere je vodilo dvigalo do dna morja. Po nekaj trenutkih nagle vožnje so izstopili iz dvigala v precej obsežen prostor, ki je bil urejen kakor nekaka čakalnica, v stranski sobi pa so bili nameščeni najrazličnejši aparati čudnih oblik, o katerih Doljan ni vedel, čemu služijo.

»Kaj je tu?« je vprašal Astisa.

»Izhod in vhod v Oceanopolis,« je odgovoril prijatelj. »To so edina vrata, ki vodijo iz našega podmorja v svet, ki se razprostira gori nad nami. Samo po tej poti je mogoče zapustiti podmorje in samo po tej poti se je mogoče tudi vrniti. Toda le malo ljudi je, ki poznajo ta kraj, še manj pa, ki bi vedeli, kako se uporabljajo aparati za dviganje in spuščanje. Vodja in gospodar vse naprave je ravnatelj Nefretitis.«

»Da,« je dejal Nefretitis, »jaz sem vratar Oceanopolisa, ključar zapora sto tisoč ljudi. Poznate mar na svetu večjo ječo?«

»Nikakor,« je pritrdil Doljan. »Pa še po nečem drugem se ta ječa razlikuje od vseh drugih, namreč po tem, da jetniki ne prihajajo vanjo po obsodbi, ampak se v njej že rode in — umrjejo.«

»Z eno samo izjemo,« se je zasmejal Nefretitis.

»Katero?«

»Z vami.«

»Da, pogodili ste. Jaz sem edini resnični jetnik podmorja.«

»Zato pa deležen vse svobode in pravice, ki jih niti drugi naši podmorjani nimajo. Drugi niti ne vejo, da odhaja danes Astis iz podmorja na površino zemlje, vi pa smete celo prisostvovati njegovemu odhodu in si ogledati naprave, ki so naša največja tajnost.«

Med tem, ko sta se Doljan in Nefretitis pogovarjala, sta Astis in Luksis urejevala še zadnje posle, ki so bili potrebni pred odhodom na tako dolgo potovanje. Astis je prejel od Luksisa posebno tajna navodila o misiji, ki jo je moral opraviti. Istovrstno pa sta tudi že oba tehnika preizkušala stroje, ki so omogočali dviganje in spuščanje morske globine na površino.

Naposled so bila prva dela dovršena in treba se je bilo posloviti. Še zadnjič je Astis po vrsti stisnil roko vsem svojim prijateljem in tudi Doljanu, od katerega mu je bilo slovo najtežje.

»Zdravstvuj in bodi previden!« mu je dejal. »Ko se bom vrnil, ti bom prinesel mnogo novic s površine zemlje.«

»Pozdravi mi sonce, ki sije na mojo Evropo,« je vzkliknil Doljan gineti do dna duše. »Reci mi, da hrepenim po njem in ga težko pogrešam. Hodi srečno in vrni se kmalu!«

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Založba pohištva združenih mizarjev. Vetrinjska ul. 22. nasproti trdke V. Weixl.

VAŽNO OPOZORILO

občinstvu v Mariboru in okolici!
Naznanjam, da izdelujem lesene hišice po najmodernejšem sistemu že za ceno od 35.000 Din naprej. Vsak zainteresirani si lahko ogleda hišico že v naravi pri meni, kjer so na razpolago tudi vsi načrti in proračuni. Izvršujem tudi vsakovrstne nove zidane hiše, kakor tudi vse tovrstna popravila stavb v te sarski in zidarski stroki točno, dobro, solidno in po najnižji ceni. Zglasiti se je pri podjetju Franjo Špes in sin, Tržaška cesta - Linhartova ulica 18., blizu vojaške bolnišnice. Maribor. 2065

JOS. TICHY IN DRUG.
Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor, Slovenska ul. 16. tel. 27-56. proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah.

Pijte dreveno
BRASIL-MATTE
1 urečica Din 5.-
Z. ANDERLE.

OPOZORILO
Varujte se moljev, zato prodajate obnošene obleke, čevlje, godala, knjige, porcelan, starine itd. v Grajski starinarini. Trg svobode 1. Plačujte najbolje. 2572

ZLATO.
zlatnike in platin kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska afinerija zlata, Orožarova ulica 8. 2642

SPALNE
in jedilne sobe, šperane, iz kavkaškega orehovega lesa, politirane ter kuhinje in spalnice iz mehkega lesa, prepletkane, po ugodni ceni prodam. Mizarstvo, Aleksandrova cesta 48. 2460

CENJENEMU OBČINSTVU
priporočam svojo na novo odprto prodajalno lastnih mizarstevskih izdelkov. Cene najnižje, jamčim za vsak komad. Zelezinger Konrad, mizarstvo, Linhartova ulica 4. prodajalna Tržaška cesta 18. 2931

TRAJNE KODRE

izdelujem v svojem salonu z najnovejšim, svetovno patentiranim aparatom po sistemu, ki ima naslednje prednosti: 1. popolnoma varno grejenje z vročim zrakom. 2. Ožganje ali kvarjenje las izključeno. 3. Krasne naravne kodre. 4. Najboljša trajnost tudi pri slabih laseh. 5. Kljub vetru in dežju izgledajo lasje negovani. Nadaljna pojasnila in posvetovanje brezplačno in radovolje pri F. Schmirmaulu. Ruška cesta 2. 2930

SOUČENKO

(I. gimnazije) sprejem na zelo dobro preskrbo in stanovanje. Naslov v upravi »Večernika«. 2929

MARTIN SAFRAN.

sobo-črkoslikar, pleskar in ličar. Maribor, Slovenska ulica 16, prevzema vsa v stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 2925

ŽIČNI VLOŽKI.

madrace, otomane, najceneje pri F. NOVAK, Koroška 8, Vetrinjska 7. 2951

POSJILJO ISČEM!

40-50.000 Din proti vključbi na prvo mesto. 600% jamstvo. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Posojilo«. 2940

V VINOTOČU KLEMENČIČ.
Sv. Peter, se toči zopet vino od 10 litrov naprej. 2973

VINOTOČ HABAKUK

do 22. avgusta otvoren. 2972

Prodaj

AVTOPRILOŽNOST!

4-tonski »Fiat«, generalno popravljen z novo zračno pnevmatiko. 1½-tonski »Ford« in avto za gas, dr. za 16 oseb za vsako sprejemno ceno na prodaj. Cizerl, Studenci pri Mariboru. 2967

PRODAM ZNAMKE

iz zbirke (cele dežele ali posamezno) počeni 8. t. m. od 14.-17. ure. Šetina, Aleksandrova cesta 35. 2878

PARCELA

z vrtom blizu Mestne hranilnice poceni naprodaj. Vpraša se Židovska ulica 8. Dvorišče. 2849

HIŠA NA PRODAJ

v bližini Limbuša. Cena 23.000 Din. Naslov v upravi. 2866

PRODAM NOVO HIŠO

s tremi stanovanji in gospodarskim poslopjem. Težno, Prešernova ulica šte. 5. 2925

MOTORNO KOLO

»Indian Scout« prvovrstno, ugodno na prodaj. Miklošičeva 6, dvorišče. 2953

HIŠE.

eno- in večdružinske. Gostilne, mestne in podeželske. Vilo, 10-sobno s parkom, prodaja Posredovalnica Maribor, Frančiškanska ulica 21. 2952

TRGOVSKA HIŠA

z lokalom, 7 stanovanji, na prometni cesti v mestu 250.000 Din. Novozgrajba, 3 sobe, kuhinja, 42.000 Din. Posestvo, 24 or. od teh 7 or. vinograda, lepa hiša s pohištvom, 2 vinčariji 180.000 Din. Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka ul. 28. 2956

RAZLIČNE PLETILNE STROJE

prodam. Tržaška cesta 3, Maribor. 2961

BANATSKA KOBILA

3 in pol leta stara, 16 pesti visoka, za vse vožnje uporabna z »bugi« vozom in opremo poceni na prodaj. Cizerl, Studenci pri Mariboru. 2968

MALO POSESTVO.

5 in četrt orala, pri glavni cesti. 5 minut od postaje Cirknica Kaniža na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 2893

Kupim

KUPIM STARE URE,

zlato in srebro, zastavne liste itd. Izdelujem nezlomljiva stekla. Popravila izvršujem najceneje. Ignac Jan, Glavni trg, Maribor. 2823

V najem

BRANJARIJO,

zelo dobro upeljano, oddam v najem. Mesečno Din 225, Naslov v upravi »Večernika«. 2932

Lokal

LOKAL

tik glavnega kolodvora oddam. Vprašati Aleksandrova cesta 48. mizarstvo. 2771

LOKAL

na prometni cesti oddam. Meljska cesta 76. 2958

Sobo odda

SPREJMEM BOLJŠEGA SOSTANOVALCA.

Jenkova ulica 5. 2909

DVA DIJAKA

sprejem na hrano in stanovanje. Kosec, Težno, Ptujška cesta 14. Cena zmerna! 2933

DVE OSEBI

sprejem na hrano in stanovanje. Nova vas, Sp. Radvanjska cesta 6. 2947

OPREMLJENO SOBO

oddam poceni mirnemu gospodu ali gospodični. Pobrežka cesta 21, blizu Magdalene. 2949

DVA GOSPODA

ali gospodični vzajem na stanovanje. Vrtna ulica 8, vrata 8. 2957

OPREMLJENO SOBO

s strogo separiranim vhom oddam takoj ali s 1. septembrom. Sodna ulica 25, III. vrata 11. 2964

E IX J 310/33

Dražbeni oklic

Dne 25. septembra 1933 dopoldne ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga, k. o. Sp. Radvanje I. del, vl. št. 22, 301

Cenilna vrednost: 41.195 in 4231 Din

Vrednost pritlikline: 1465 Din, ki so zgoraj vštete

Najmanjši ponudek: 20.597,50 in 2115,50 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.

Maribor, dne 17. julija 1933.

2944

E IX 332/32

15

Dražbeni oklic

Dne 27. septembra 1933 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga k. o. Krčevina, vl. št. 88

Cenilna vrednost: Din 124.894.—

Najmanjši ponudek: Din 83.261,70

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Sresko sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 29. julija 1933.

2935

Zahvala.

Ob grobu nepozabne mi žene Fani Emeršičeve je žalovalo in sočustvovalo toliko sorodnikov, prijateljev in znancev, da se moram tem potom vsem skupno zahvaliti za zadnje častno spremstvo, kakor tudi za globoko sočustvovanje ob težki uri prerane in bridke izgube. Prav posebno se zahvaljujem gostilničarskemu združenju in njega načelniku, združenju pekarskih mojstrov in pevskega odseku, ki je zapel dve pretresljivi žalostinki, načelstvu in uradništvu Mestne hranilnice, zastopstvu pivovarne »Tscheligi« in »Unionus«, zeleni bratovščini in vsem svojim stalnim gostom. Tudi za številne vence, ki so bili položeni na zadnje zemeljsko počivališče prerane preminule žiljenske družice, iskrena hvala! Prav tako se zahvaljujem z menoj sožaljoči rodbini Riharda Ogrizka. Iskreno se zahvaljujem tudi vsem, ki so z menoj sočustvovali in me podpirali v težkih urah, vsem, ki so mojo blago soprogo spremili na zadnji poti, vsem še enkrat ponovna in iskrena hvala!

Maribor, dne 12. avgusta 1933.

2919

Anton Emeršič, restavrater.

POSJILNICA R. Z. Z O. P. MARIBOR. NARODNI DOM

ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din
Rezervni zaklad 8.800.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Beli teden

za znižane cene!

Ženski platneni „TENIS“ preje Din 49.— sedaj Din 29.—
 Otroški semiš-čevlji preje Din 59.— sedaj Din 39.—
 Ženski, kombin. z usnjem preje Din 69.— sedaj Din 49.—

**Preskrbite se z več pari
za manj denarja!**

Bata

Obiskovalci Mariborskega tedna
Kako si prihranite denar?

Le, ako kupujete v bogato opremljeni zalogi trvdke

Justin Gustinčič.

Prodaja in nakup rabljenih strojev, železa, kovin, peči, transmisij, orodja, vseh potrebščin za zgradbe, kakor travert, cevi, ograj itd. Vsakovrstni nadomestni deli avtomobilov.

Obračajte se po potrebi na nas, ker si s tem prihranite denar!

Priporočam tudi svojo mehanično delavnico za popraviljanje koles, otroških vozičkov, gramofonov, vsakovrstnih delov za struženje itd. Lastni zavod za ponikanje in emailiranje.

Zahvalna izjava.

Ob okrepanju po sijajno uspeli težki želodčni operaciji, ki sta jo izvršila na meni primarij kirurškega oddelka mariborske bolnišnice **g. dr. Lavrič** in njegov prvi asistent **g. dr. Vrtnjak**, smatram za svojo dolžnost, da jima javno izrečem najtoplejšo zahvalo in priznanje. Prav tako se toplo zahvaljujem tudi **č. sestri Ladislavi** za njeno nad vse skrbno nego.

Fran Borko

učitelj

Križevci pri Ljutomeru.

Velika izbira

manufakture, svile, platna, sukna i. t. d.

2817

Trpinovem bazarju
 Maribor, Vetrinjska ulica št. 15

Za prihajajočo sezijo so dospela moderna krzna in krzneni plašči po brezkonkurenčnih cenah. Prosim, ogledajte si mojo zalogo! Izdelava novih, kakor tudi moderniziranje starih plaščev ter krznenih ovrtnikov po najnovejših preizkušanih dunajskih krojih. Jamčim za prvovrstno delo.

K. Gränitz

Gosposka ulica 7

POZOR!

OTVORITEVI!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvorila na Glavnem trgu št. 9

moderno delavnico in trg. s krznom

Na zalogi bom imela vedno vse vrste krzna, kakor tudi izgotovljene plašče za dame po najnižji dnevni ceni. Vsa popravila bom izvrševala točno in kulantno. Za obilen obisk se priporoča.

JULIANA SOPER, krznarstvo, 2946
 Maribor, Glavni trg 9, zraven manufakture Majer.

Vinotoč Vinotoč

Kokoschinegg
 Košaki 18

maj. Zenkovič

Razvanje, Pivola še
 do 10. sept. odprt.

v torek, dne 15. avgusta
 zadnji dan odprt.

Najstarejše, najsolidnejše podjetje

C. PICKEL

tovarna cementnih izdelkov, d. z o. z.

nudi po konkurenčnih cenah: betonske cevi, stopnice, raznovrstni umetni kamen za tlak, cement, apno, kamenaste cevi, ploščice za oblaganja stropov, strešno lepenko, izolacijske plošče, asfalt itd.

Le najboljše blago!

Tovarna:

Maribor, Koroševa ulica št. 39
 Vrbanova ulica št. 60

Galanterija
 drobnarije
 pletenine
 šolske potrebščine
 vrvarski izdelki
 papir i. t. d.

DRAGO ROSINA Vetrinjska
 ulica št. 26

Selitve s pohištvenimi in odprtimi vozovi, kakor tudi
vskladiščenja izvršuje najceneje

Prva jugosl. transportna d. d.

Schenker & Co., Maribor-Meljska c. 16 tel. 2044

Dijakom srednjih šol!

Šola »Privatna nastava«, Njegoševa 29, Beograd, telefon 21-601, nadaljuje delo na pripravi dijakov za gimnazijo. — Učenci, ki ponavljajo razred ali so izgubili pravico do rednega šolanja, lahko končajo dva razreda v enem letu in tako nadomestijo izgubljena leta. — Učenci, ki so padli pri sprejemnem izpitu ali ga niso polagali, morejo to isto izdelati tako sprejemni izpit, kakor tudi I. razred in se ob letu vpišejo redno v II. razred. — Priprava je znana kot najboljša. Sodelujejo samo strokovnjaki, in sicer najposobnejši profesorji, tako da je uspeh vsakemu pridnemu učencu zagotovljen. V šoli sami je odličen penzionat. V penzionat-internat se sprejmejo tudi učenci, ki bi se hoteli redno šolati v Beogradu. — Reden pouk se prične 11. septembra.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: M A R I B O R

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: C E L J E

nasproti pošte, prej JUŽNOŠTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Jesenske novosti v volnenem blagu
 prispele že v bogati izpiri

Tekstilana Büdefeldt